

SÖKAREN

NR 4

1989 ÅRGÅNG 26

PRIS 24:00 INKL. MOMS



Läs i detta nummer om Agneta S-Lepic en sanningssökande konstnär (foto ovan Christer Edling), inkräktare från världsrymden, forskareffekten inom parapsykologin, etisk fostran, felaktigheter i vedaskrifterna, sökande efter den fria energin, systrarna Fox som satte igång spiritismen m m.

Ett samtal med Budd Hopkins

Inkräktare från världsrymden

Jerome Clark

Efter professor J. Allen Hyneks bortgång framstår Budd Hopkins som den företrädare för ufologin som syns mest. Han är ett inventarium i TVs pratshow, och han föreläser vid praktiskt taget varje UFO-konferens, som är värd namnet. Hopkins är en konstnär och skulptör, bosatt i New York, pionjär när det gäller studiet av så kallade ombordtagningsfall. Hans två böcker i ämnet, *Missing Time* (1981) och *Intruders* (1987) är bland de mest lästa, omtvistade och inflytelserika UFO-böckerna.

Ufologerna blev först medvetna om att det finns fall med ombordtagningar 1965, när Barney och Betty Hills upplevelser blev kända. I det fallet hade en kortare tidrymd försvunnit ur paret Hills minne. Sedan berättade de under hypnos om vad som hade hänt under de bortglömda timmarna, hur de av humanoider mot sin vilja hade förts ombord på ett UFO.

Fallet Hill kunde ha förblivit föga mer än en kuriositet — och troligen till sist förklarats som en fantasiskapelse — om inte andra liknande händelser blivit kända. Innan Budd Hopkins framträdde på scenen, hade några få kidnappningsfall publicerats, men först sedan *Missing Time* kommit ut, framträdde ombordtagningsfallen som ett viktigt fenomen inom ufologin — ja, vid sidan av frågan om myndigheternas nedtystning blev de det stora UFO-problemet under 1980-talet.

När UFO-forskningens historia en gång skrivs, kommer Budd Hopkins namn att vara starkt framträdande, inte bara på grund av hans roll som aktiv undersökare, utan också för att han från

början engagerade några psykologer, psykiatrer och psykoterapeuter i studiet av ombordtagningsfall. Ingen av dem hade någon tidigare erfarenhet av UFO-studium, och de blev lika förbryllade som ufologerna över dessa fall som ständigt återkommer och som är så märkligt lika varandra. Trots detta har Hopkins blivit föremål för några av de värsta smädelser som riktats mot en UFO-forskare. Många kritiker tror tydligen att Hopkins personligen bär ansvaret för "villfarelsen" att människor tas ombord på flygande tefat — fastän det slags händelser som han avslöjat har bekräftats av oberoende forskare över hela världen, vilket folkloristen Thomas E. Bullard har visat i sin stora studie av fenomenet, *UFO Abductions: The Measure of a Mystery* (1987). Andra förklaringar till rapporter om ombordtagningar, såsom att det rör sig om inbillningar under hypnos eller om drömmar hos fantasirika personer, avvisas av specialister på mental hälsa, vilka själva undersökt fall, men de omfattas allmänt av skrivbordsteoretiker.

I en nyligen företagen studie, som gjorts av en psykiater i New York, avvisas alla psykologiska förklaringar, som hittills lagts fram, som icke adekvata. (Studien kommer att publiceras.)

Men samtidigt är hypotesen att ombordtagningar är verkliga kidnappningar, som utförs av främmande varelser med fysisk gestalt, ännu obevisad. Omständigheterna, såsom mönstret i rapporterna, mystiska sår och fall med flera vittnen, kan tyda på att det rör sig om kidnappningar utförda av främmande varelser, men det finns inga absolut bindande bevis för detta. Ett bevis skulle

vara om man påträffade främmande föremål, som påstås ha inopererats i kroppen på ombordtagna personer. Om detta skulle hända, då är gåtan löst. Till dess fortsätter tvisten, och andra förklaringar till rapporterna läggs fram.

I följande intervju ger Budd Hopkins sina synpunkter och svarar kritikerna.

Clark: Låt oss börja med den grundläggande frågan: Varför bör vi ta ombordtagningsfall på allvar?

Hopkins: Främst därför att mycket tyder på att något verkligen pågår. Samma slags rapporter återkommer ständigt. Det är exempelvis vissa slag av fysiska spår förknippade med dessa rapporter, såsom skårar och andra märken i huden, vilka tycks ha gjorts när personen förts bort som barn.

Clark: Du vet förstås vad kritikerna säger: Vem som helst kan ha ett märke på sin kropp, som han inte minns hur han fått.

Hopkins: Ja, visst. Säkert har de flesta människor något kroppsmärke som de inte kan förklara. Men det är inte sådant som jag talar om. Jag talar om märken som omedelbart har framstått som mystiska, när de uppträtt, och som inte har gått att förklara. När personen fick syn på såret, när det var nytt, förstod han inte hur han fått det. Det har sedan visat sig att offret, vanligen ett barn, saknades en liten tid i samband med att såret uppträdde. Såret fanns under kläderna, och kläderna var inte trasiga. Vi talar med andra ord om märken som varit oförklarliga redan från början.

Clark: Är dessa märken hos olika perso-



New York-konstnären Budd Hopkins undersöker rapporter om ombordtagningar på UFO:n.

ner lika varandra?

Hopkins: Ja, alldeles lika. De är av främst två slag: en rak skåra i huden, som ser ut som snittet efter en skalpell, och ett slags urgröppning i kroppen.

Clark: Har läkare tittat på märkena?

Hopkins: Ja. En gång gjorde vi till och med en röntgenundersökning för att ta reda på om det fanns någonting under. Vi har i flera fall låtit kirurger och hudspecialister titta på dessa märken. En doktor sa att såret inte såg ut att ha uppträtt naturligt, utan att det i stället var en följd av något ingrepp. Andra läkare har sagt att det verkar som om det tagits prov på benmargen eller gjorts en operation.

Clark: Vad kommer dessa människor ihåg av hur de fick sina sår?

Hopkins: Mycket ofta förknippas sårn med en upplevelse av minnesförlust och förlorad tid. Jag har kontakt med några personer som kommer ihåg — utan hypnos — att de lagts på ett bord och fått en spruta instucken i kroppen. I ett fall är det en man som hade denna upplevelse när han var sex år gammal. Han befann sig på en kaj i Kanada när han plötsligt inte kunde röra sig. Sex små varelser närmade sig honom, tog honom med sig till en farkost, där de lade honom på ett bord och skar i ett av hans ben.

Clark: Många tror att hypnos är det stora problemet vid undersökningar av ombordtagningsfall. Som du vet är det mycket lätt att börja fantisera under hypnos. Och många kritiker har framfört beskyllningen att berättelser om ombordtagningar på flygande tefat kan jämföras med de "minnen" från tidigare liv som relateras under hypnos. De menar att ombordtagningar, liksom tidigare liv, är fantasier som byggs upp av sådant som personen varit med om, hört eller läst. Varför bör vi inte acceptera detta som en rimlig förklaring till ombordtagningsfall?

Hopkins: Det stämmer inte. För det första är 20-30 procent av berättelserna om ombordtagningar erinringar utan hypnos.

Clark: Men är dessa minnen i vanligt medvetande lika dem som berättas under hypnos?

Hopkins: Ja, de är precis likadana. Ef-

tersom jag är medveten om problemet med hypnosfantasier, är jag mycket nogga med att i varje försök med hypnotisk regression ställa några ledande frågor för att se om personen låter sig ledas. Dessa frågor är alltid logiska och precisa, och de leder bort från det som jag misstänker skall berättas. Ett exempel: Någon kan under hypnos tycka sig stå på gården och se ett UFO, och så säger han till mig: "Jag vill inte gå in där." Personen blir rädd och tyst en lång stund. Sedan säger han: "Jag fryser, jag fryser." Då frågar jag, eftersom jag vet att det brukar vara kallt inne i UFO:n i dessa fall: "Jaså, är det kallt att stå därute på gården? Är det kallt ute?" Och personen svarar: "Nej, nej, det är kallt därinne." Jag ger de hypnotiserade många tillfällen att följa mina ledande frågor, men det gör de aldrig. Jag har ännu inte stött på någon som gått att leda på det sättet.

Tänk på detta med "tidigare liv"! En person underkastar sig hypnotisk regression, eftersom han vill tro på reinkarnation. Han låter sig hypnotiseras uteslutande av detta skäl. Att uppleva tidigare liv är något angenämt och intressant. Men i UFO-fallen är upplevelsen obehaglig, ibland fasaväckande. Personen har all anledning att känna sig skrämmd, förödmjukad och upprörd. Vem skulle vilja vara med om något sådant? Ändå kommer dessa berättelser fram under hypnos.

Dr Elisabeth Slater fällde anmärkningen att till och med en paranoid människa gör sig själv betydelsefull genom att tro sig jagad av CIA, som leder in giftgas under dörren. Men i dessa UFO-fall, där en person ligger på ett bord och blir utsatt för operativa ingrepp, har personen ingen aning om varför detta sker, och ingen talar om det för honom. Varför, frågade dr Slater, skulle någon fantisera om något sådant? Det är förnedrande, som ett slag våldtäkt. Det finns inte ens någon tydlig fiende. Man kan inte föreställa sig kidnapparna som illvilliga stormtrupper eller ondsinta KGB-agenter. Upplevelsen att vara bortförd av främmande varelser är egendomligt neutral. Den tycks sakna tydliga samband med mänskliga behov.

Det verkliga problemet med hypnos som undersökningsmetod är den vanliga men oriktiga föreställningen att normal mänsklig iakttagelse kan vara bristfällig medan man under hypnos kan få en korrekt erinring. Det har visats ge-

nom olika slags experiment att det inte förhåller sig så, och det är också min egen erfarenhet. Under hypnos erinrar man sig fler detaljer än vid vanligt medvetande, men om de ursprungliga observationerna är bristfälliga, eller om vittnet är skräckslaget under en normal erinring och feltolkar händelserna, då återkommer samma fel under hypnos; detaljerna blir fler, men inte säkrare. Hypnosen renar inte minnet från felaktigheter. Erinring under hypnos är alltså inte mer tillförlitlig än vanliga minnen.

Men för att gå tillbaka till hypnosminnen av ombordtagningar: Kom ihåg att vi talar om personer som bevisligen har drabbats av minnesförlust! De har glömt bort en liten tid av sitt liv. Någon gång hände, men de kan inte komma ihåg vad. Detta kan drabba flera personer samtidigt. Under hypnos berättar de samstämmiga historier, som i detalj efter detalj är lika andra människors berättelser om vad som hände dem under en period av minnesförlust.

Clark: I flera av dessa fall har ju vittnena vid normalt medvetande kunnat erinra sig delar av ett extraordinärt händelseförlopp. De ser ett UFO, kanske även humanoider, innan minnet upphör. Hypotesen att det bara rör sig om fantasier under hypnos förklarar inte dessa medvetna minnen. Men en mer seriös kritik, kanske, kommer från dem som säger att du ibland har hypnotiserat personer som inte alls haft någon medveten hågkomst av en UFO-iakttagelse. Dessa personer kan exempelvis bara ha nämnt att de vid ett visst område utefter en väg har fått ångestattacker utan någon synlig orsak. Du har sedan hypnotiserat dem, försatt dem i en situation där det oundvikligen finns en förväntan — eftersom du är känd för att undersöka ombordtagningar — att kidnappning med ombordtagning har skett. Där tycks finnas en inbjudan att fabulera. Vad säger du om den kritiken?

Hopkins: Jag skulle kunna ta fram 25 personer som jag har arbetat med och som blivit hypnotiserade i en situation med just det tryck som du anser finns, och ingen av dem har pratat om ombordtagning. Vad de har berättat om är bara en allmän känsla av nervositet i samband med en plats eller en situation. Sedan kommer det ofta fram någon naturlig förklaring till den fruktan de kände: ett åskväder, ovanliga blixtar eller



Budd Hopkins har funnit ett skrämmande mönster.

något liknande. Om vi i vartenda fall fick redogörelser av sedvanlig typ för ombordtagningar, då skulle jag själv bli misstänksam. Men sådana berättelser kommer inte alltid fram.

Clark: Vad säger du till dem som anmärker på att du inte är utbildad psykolog, psykiater eller psykoteapeut och därför inte har rätt att hålla på och hypnotisera folk?

Hopkins: Två psykiater — och en tredje skall jag träffa inom kort — fyra psykologer och omkring 11 psykoterapeuter har kommit till mig för att genom hypnos få hjälp att erinra sig bortglömda delar av egna upplevelser av ombordtagning. Jag antar att alla dessa personer har varit friska och kunniga yrkesmän — och min egen kännedom om dem säger mig också att de säkert varit det. De har valt att komma till mig som hypnotisör. Och ytterligare, tror jag, ett tjugotal personer har skrivit till mig, sedan de blivit hänvisade till mig av sina terapeuter. Terapeuterna har känt till mitt arbete och förstått att vad som kommit fram under deras analyser eller terapier har varit upplevelser av ombordtagning, och då har de uppmanat sina patienter att ta kontakt med mig.

Det har aldrig hänt att någon av de många specialister inom mental hälsa, som jag samarbetat med, har sagt till mig att jag gör fel, att jag är en inkompetent hypnotisör eller vållar skada. Kritiken kommer alltid från skrivbords-teoretiker, som aldrig har träffat vare sig mig eller någon som har upplevt ombordtagning på UFO, men som i alla fall påstår att jag skadar människor. Låt en sådan person komma hit, arbeta med mig, träffa dem jag arbetar med och sedan göra en bedömning, grundad på kännedom. Dess bättre behöver jag inte bekymra mig över dumheter från skrivbordsfolk, eftersom jag har så starkt stöd från läkare och psykologer som känner mig.

Clark: Hur lärde du dig hypnos?

Hopkins: 1976 hypnotiserades jag flera gånger av dr Robert Naiman, som är psykoterapeut. Sedan blev jag hypnotiserad av psykologen dr Aphrodite Clamar. Jag lärde mig hypnos i början genom att själv bli hypnotiserad. Därefter var jag närvarande vid hypnossessioner en, två, tre gånger i veckan åren 1976-1983. Jag observerade tekniken hos psy-

kiater, psykologer och en polishypnotisör. När jag började hypnotisera själv, bad jag dr Naiman om tillåtelse att göra detta. Han gav klarsignal, och dr Donald Klein deltog i en eller två av mina hypnossessioner och gav mig råd. De gav mig starkt stöd.

Clark: En anklagelse mot dig som slår mig som alldeles särskilt ihålig har offentliggjorts av en person som tagit till sin uppgift att slå ner på allt vad UFO heter. Han anser att du skapar ett icke-fenomen genom att förleda hypnotiserade personer att fantisera ihop möten med främmande varelser. Den hypotesen har falsifierats av Eddie Bullard, folkloristen som studerat alla berättelser om bortföranden i litteraturen och funnit att alltid och överallt, vilka undersökarna och offren än är, så är berättelserna anmärkningsvärt lika varandra, in i de minsta detaljer. Det betyder att även om Budd Hopkins aldrig hade existerat, så skulle det ha funnits rapporter om bortförande med ombordtagning på flygande tefat, precis likadana som dem vi nu känner till.

Vad tror du det finns för orsak till dessa bortföranden? Vad har människorna faktiskt varit med om?

Hopkins: Man får gå tillbaka till frågan vad UFO:n är. Finns det tredimensionella farkostliknande föremål som kan spåras med instrument och filmas? Om sådana föremål finns, och det ser förvisso så ut, varför är de då här? Det måste finnas något skäl till att de är här, och det är ytterst troligt att det är vi människor som är skälet. Vi står i blickpunkten för deras intresse, eftersom vi inte har funnit något annat som tycks återkomma i UFO-rapporter och som är föremål för deras intresse.

Rapporterna om ombordtagningar fokuseras på människokroppen, hur vi fysiskt är sammansatta. I det stora flertalet fall förekommer endast ett minimum av kommunikation mellan dem och oss. Vad jag vill säga är att de inte tycks vara här bara för att prata med oss om vår syn på universell fred eller liknande.

Vi har förstått från de allra tidigaste kända fallen, fastän vi länge försökt bortse från det, att de är intresserade av människornas fortplantning. Och från de informationer som jag fått i fall efter fall, drar jag ytterligt motvilligt slutsatsen att de försöker skapa en hybridart

genom korsning av deras egen art med vår, åtminstone som en del av ett pågående genetiskt experiment. Detta låter fullständigt otroligt, och det är inget som man önskar är sant.

Clark: Men det verkar egendomligt att en överlägsen, teknologiskt avancerad civilisation skulle göra detta slags genetiska studier på ett så klumpigt och besvärligt sätt, med en massa män, kvinnor och barn. Varför tar de inte bara genetiskt material från några få människor och sedan skapar vad de önskar?

Hopkins: Det påminner mig om vad någon sa en gång: Om det verkar fullkomligt vettigt, då har det antagligen inte utomjordiskt ursprung, för om det syns helt förnuftigt enligt jordiska begrepp, då kan man lätt föreställa sig att det kommer från jordiska hjärnor. Faktum är att mycket litet av det vi vet om UFO-fenomenet tycks vettigt för oss.

Kanske kan man formulera detta bäst genom en analogi. När vi på jorden åstadkommer ett vetenskapligt genombrott, låt oss säga att vi upptäcker ett antitoxin, då framställs detta i laboratorier i stora mängder, det undervisas om det i medicinska skolor osv. Men när vi vill lära oss cykla, då måste var och en av oss sätta sig på en cykel, med pappa som skjuter på och talar om för oss hur vi skall göra. Den skickligheten kan inte framskapas i ett laboratorium eller läras ut i ett klassrum.

Det kusliga med UFO-fenomenet är att vi tycks befinna oss i en situation där ufonauterna beter sig mer som folk som försöker lära sig hur man åker cykel, var och en för sig, än som lärare vid ett universitet, vilka i sina laboratorier buteljerar sitt material och skickar ut prov runt jorden. Vi har att göra med en mycket konstig en-och-en-situation. Det verkar ju inte alls vettigt, när vi jämför med den jordiska vetenskapen, men det kan vara vettigt på annat sätt.

Clark: Verkar det finnas något slags relation mellan kidnapparen och den kidnappade?

Hopkins: Ja, det är nästan som om varje kidnappare har en relation till den som kidnappas.

Clark: Vari består denna relation — vi antar för resonemangets skull att den finns —? Är det något slags emotionell bindning?

Hopkins: Det finns situationer där en emotionell bindning tycks utvecklas. Detta förbryllar alltid den person som blivit bortförd. Det rapporteras förstås inte i samtliga fall, men det förekommer så ofta att det måste tas på allvar som ett mönster. Vi vet att det förekommer enormt mycket av vad vi kan kalla sinneskontroll i fall av bortförande och ombordtagning på UFO, och det kan förklara varför sådana känslor uppkommer. Eller kanske är det så att de åstadkommer något slags bindningar genom någon metod som vi inte förstår. Kanske är syftet att göra den kidnappade mer lätthanterlig.

Clark: Kan du ge oss något exempel på detta slags relationer?

Hopkins: I ett fall var det en ung man på 17 år som körde bil till Mexiko City med några andra ungdomar. De andra sov i vagnen. Han körde in i något slags dimbank, och plötsligt upptäckte han att bilen svävade i luften. Han fick syn på en egendomlig gestalt alldeles framför bilen, blev skräckslagen, och sedan minns han inte något mer, förrän dimbanken är borta och det har förflutit några timmar — den klassiska upplevelsen av minnesförlust med förlorad tid.

Vi undersökte detta fall med hypnos, och det kom fram en berättelse om ombordtagning på UFO. Den unge mannen berättade att han legat på ett bord och att man tagit spermaprov från honom. När vi fortsatte med en serie hypnotiska regressioner som gällde ännu tidigare upplevelser, visade det sig att han känt sig mycket attraherad av den varelse som han mött. Han var mycket sorgsen när upplevelsen var slut, fastän han hela tiden varit skräckslagen.

Clark: Hur kände han sig attraherad? Var det en sexuell attraktion?

Hopkins: Det var ingen sexuell attraktion. Det var en attraktion som från en ytterligt välvillig, nästan Gudalik person. Denne man föll samman i tårar och förklarade att han aldrig hade känt sig hemma här på jorden och att han ville vara med dem, trots att vad han gått igenom upprepade gånger varit sorgligt, hemskt och upprörande. Han kände som en dragning till dem. Det var ett slags förtrollning med deras värld, med det sätt på vilket han var, låt oss säga som vax i deras händer, medan han ändå kände att de brydde sig om honom på

Teckning av en rymdvarelse, baserad på ett vittnes berättelse.



något sätt.

Clark: Vi kommer här in på skillnaden mellan "kontaktade" och "bortförda". Kontaktpersonerna säger sig ha mött välvilliga utomjordiska intelligenser. En del författare, såsom Hilary Evans och Keith Basterfield, menar att kontaktade och bortförda egentligen inte skiljer sig från varandra, utan att båda har inbillade upplevelser med rötter i deras egna psykologiska behov.

Hopkins: Det rör sig förstås om två helt skilda slag av upplevelser. Den typiske kontaktpersonen "hör" och känner på sig mer än han ser. Han känner att allting har en enorm betydelse och att främlingarna är oerhört hjälpsamma. Den bortförde har oändligt mycket fler synintryck, men han begriper inte meningen med det som händer, och han upplever fruktan och smärta och känner vrede.

Clark: Mitt intryck, som grundas på bekantskap med ett antal kontaktpersoner, är att den typiske kontaktade före sin UFO-upplevelse i årtal varit ett slags vandrande andlig sökare, med intresse för ockultism och alternativ tro. När han börjar höra en "utomjordisk" röst i sitt huvud, har han blivit fullt preparerad psykologiskt för sådana budskap, vilka helt enkelt upprepar och utvecklar vad han redan vet.

Hopkins: En bortförd däremot är i grund och botten en person som önskar att alltihop måtte försvinna, och han har ingen som helst religiös hunger efter kontakt med utomjordingar. Jag har fått brev från religiösa människor som är utomordentligt upprörda över vad de varit med om. Ett brev är från en mor-monkvinna, med följande innebörd: "Jag behöver inte detta. Jag behöver inte dessa upplevelser. De förvillar och upprör mig. Jag har min Gud och jag vill inte att detta skall vara verkligt. Var snäll och ta bort det!" De har haft verkliga upplevelser som varit gåtfulla för dem. En kontaktperson å andra sidan vet mycket väl vad alltihop innebär.

Clark: Om vi antar att rapporter om ombordtagningar beskriver verkliga fysiska kontakter med utomjordiska intelligenser, vad säger oss då dessa rapporter om de främmande varelserna?

Hopkins: Det är den stora frågan. Rapporterna ger en hel del antydningar.

Främlingarna tycks till exempel kunna utöva kontroll över det centrala nervsystemet hos människor utan att påverka vitala organ eller förmågan att andas. De tycks kunna skapa hallucinationer nästan som de vill och göra våld på tyngdlagen. Med det senare menar jag att de kan få folk att sväva in i och ut ur deras farkoster. Men trots vad som förefaller att vara en fantastisk vetenskaplig och teknisk kunskap av ett slag som vi inte äger, så tycks de ändå på något sätt vara rädda för oss.

Clark: Vad menar du med det?

Hopkins: Personer som blivit bortförda har ofta rapporterat att kidnapparna haft bråttom att få sin uppgift avklarad och att de uppträtt mycket nervöst. De betar sig inte på något stiligt och överlägset sätt, utan är försiktiga.

Vi har ingen aning om hur de gör det de gör, och deras kränkande av naturlagar till höger och vänster är häpnadsväckande. Jag håller med skeptikerna: det här är ett svårt problem att lösa, men jag tror inte att det motbevisar rapporterna. När allt kommer omkring, om vi har att göra med en avancerad kultur, är det inte lätt för oss att bestämma gränserna för dem.

Vad som ter sig särskilt skakande för mig är de ökande bevisen för att främlingarna är nyfikna inte endast på vårt fortplantningssystem och vårt centrala nervsystem, utan även på våra sexuella känslor och förmågor — liksom vår upplevelse av smärta. Det är som om de experimenterar med de mest grundläggande förmågor som vi människor har. Jag har nyligen fått kännedom om fall där smärta tycks ha framkallats medvetet på ett kallt, objektivt sätt.

En av de värsta aspekterna av detta är dess amoralitet. Det visar också, menar jag, att dessa upplevelser inte svarar mot våra egna psykologiska "behov". Det är lätt att tänka sig att en människa uppfinner en skurk eller en frälsare. Men det är mycket svårt att tänka sig att mängder av människor på olika kontinenter i sin fantasi skapar ett slags neutral makt, som tycks vara nyfiken, är aktsam intill det yttersta och vars handlingar är meningslösa, åtminstone som vi kan uppfatta dem. Om detta är fantasier, varifrån kommer de då? Sådana fantasier är tidigare okända.

Clark: Det förekommer mycket begränsad kommunikation mellan kidnapp-



Budd Hopkins har skrivit boken "Intruders", som lär komma på svenska nästa år.

na och deras offer. Säger kidnapparna något om varifrån de kommer eller något annat som låter vettigt?

Hopkins: Informationsflödet är enkelriktat, dvs kidnapparna tar reda på en del om dem de kidnappat, inte tvärtom. De små informationer som folk ibland tycker att de snappat upp, är aldrig säkra.

Men i en del fall får de kidnappade se en fasaväckande apokalyptisk vy av en ödelagd värld, eller något liknande. Dessa bilder tycks mindre vara förutsäggande än fungera som stimuli för att de skall se hur vi människor reagerar. Kanske hör detta till ett experiment för att studera fruktan och skräck.

Clark: Låt oss tala om de fysiska bevisen för dessa händelser. Du nämnde tidigare att märken på kroppen har rapportrats, men det finns en annan sak som kan vara ett viktigt bevis för att bortföranden till UFO är verkliga fysiska händelser — de föremål som sägs ha inopererats i kroppen på människor.

Hopkins: Folk har beskrivit, ibland vid normalt medvetande, ibland under hypnos, att föremål tycks ha opererats in i kroppen på dem. De säger att när de låg på ett bord inne i en farkost, så infördes en lång, tunn nål genom näsborrarna, in i ett öra eller i en ögonhåla. Denna nål har haft en liten kula i spetsen. Kulan brukar beskrivas som cirka två eller två och en halv millimeter i diameter, ofta med små fina trådar, som går ut från den. Ofta, men inte alltid, är proceduren plågsam.

I en del fall finns ingen kula på nålspetsen, men när den dras tillbaka efter ingreppet, är en liten kula synlig i spetsen, som om den avlägsnats efter att ha opererats in vid ett tidigare tillfälle.

Sådana här berättelser är vanliga. Men de människor som rapporterar dem vet inte vad kulorna är till för, och det vet inte vi heller. Vi antar att de kan vara föremål med vilka främlingarna kan lokalisera vissa människor — eller kanske kontrollera dem. De kan också ha en funktion som vi inte ens kan gissa.

Det finns en ny bildteknik, MRI, som används på många lasarett. Jag har kontakt med fyra personer som satsat på sådan bild-system-operation på grund av neurologiska problem, inte på grund av UFO-upplevelser (fastän alla fyra har haft UFO-upplevelser). De har berättat

att man på MRI-bilden funnit små kul-liknande föremål i närheten av de optiska nerverna. Vi håller nu på att samla sådana bilder för att lägga fram dem för neurokirurger. Dr Paul Cooper vid New York Hospital har talat om för mig att om dessa föremål är nära de optiska nerverna, vore det riskabelt att försöka avlägsna dem. Men vi vill att neurokirurger skall titta på dessa bilder så att vi får veta vad de anser, om det är något helt onormalt här. Vi försöker också få radiologer att kolla detta.

Clark: Visar bilderna dessa små föremål?

Hopkins: Ja, det har man sagt till mig. Men jag har inget i min hand, så jag vill reservera mig litet till dess jag själv får se ett sådant föremål och tala med en läkare om det.

Ett annat slag av fysiska bevis är märken på marken som uppstått i samband med bortföranden. Vi har bränd mark, dött gräs, runda avtryck på marken, som förekommer i landningsfall. Vi har också avbrutna trädgrenar, strömbrott, flera oberoende UFO-iakttagelser — med andra ord den sorts fenomen som brukar förknippas med UFO-händelser.

Clark: Hur är det med de fall där två eller tre personer bortförts tillsammans? Har du någonsin hypnotiserat dem oberoende av varandra och jämfört deras berättelser?

Hopkins: Ja, jag har gjort det i åtminstone två fall. I ett fall rörde det sig om ett par, i ett annat om fem personer. Jag har hypnotiserat två personer i vart och ett av dessa fall, och deras berättelser var praktiskt taget identiska. Det finns andra sådana fall, som jag hört talas om, men jag har ännu inte kunnat undersöka dem.

Just nu arbetar jag med ett fall i Cape Cod, där en kvinna vaknade av att hennes man satt upp i sängen och frågade: "Vem är du och vad vill du?" Vid fotändan av sängen befann sig två små gestalter. Kvinnan tittade på dem, sedan tittade hon på sin man, och därefter lade sig båda ned för att sova igen! Jag har också andra fall, där flera människor samtidigt har sett gestalterna och sedan råkat ut för minnesförlust med förlorad tid.

Clark: Men du har också fall där en person erinrar sig ha blivit bortförd,

medan den andra inte kommer ihåg någonting.

Hopkins: Ja, jag har några sådana fall, men inte många. Den person som ingenting minns, kommer ofta ihåg början och slutet av händelserna, och han är medveten om minnesförlust. Det som kritikerna ofta bortser från är minnesförlusten — ytterligt förbryllande för människor, som finner att samma tidsperiod i deras liv på ett mystiskt sätt är borta och som efteråt känner oro eller har obestämda minnen av UFO:n och humanoider.

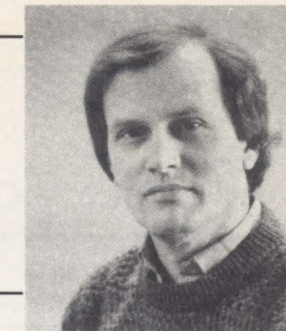
Clark: Många anser att rapporter om ombordtagningar är ihopdiktade av människor med benägenhet att fantisera. Du säger att läkare och psykologer, som du arbetat tillsammans med, har avvisat den förklaringen.

Hopkins: Vad jag avser är de psykologiska tester som har gjorts av bortförda och även observationer som läkare och psykologer har gjort av sådana människor, som de undersökt. Dessa läkare och psykologer har sagt mig att många av de kidnappade — som gått igenom standardtester — inte har särskilt stark fantasi. En person med benägenhet att fantisera kännetecknas bland annat av ett så intensivt fantasiliv att han saknar förmåga att alltid skilja mellan verklighet och fantasi. Denna egenhet påträffas inte hos de UFO-kidnappade. För att ta ett särskilt, känt fall, Hicksons och Parkers berättelse från Pascagoula, Mississippi, så gjorde en psykolog, som undersökte männen, den anmärkningen att de hade en mycket begränsad fantasi.

Clark: Berättelser om bortföranden är mycket lika varandra, med endast ett fåtal kännetecken. Om detta är fantasier, är det verkligen förvånande att vi inte har en massa vilda, fantastiska detaljer av alla de slag. Varför skulle fantasierna hos människor som rapporterar sådana här upplevelser, vara så egendomligt begränsade?

Hopkins: Just det. Varför får vi inga rapporter om ufonauter med 18 ben eller en massa andra egenskaper ur science fiction eller teknade serier. Varför hör vi aldrig talas om människor som varit kidnappade i 87 dagar eller huggna i bitar och ihopsatta igen, osv!

Intervjuaren/artikelförfattaren Jerome Clark, redaktör för International UFO Reporter.



Clark: Låt oss återvända till inopererade föremål! Har du några fall där en läkare faktiskt har haft en sådan där liten kula i sin hand, sedan han avlägsnat den eller sedan den fallit ut av sig själv?

Hopkins: I fallet Kathie Davis, som jag diskuterar i *Intruders*, hände något liknande, fastän läkaren inte visste vad det var. Föremålet föll ut från hennes ben. Kathie var inte medveten om sin UFO-upplevelse vid den tiden, så vi vet inte vad det blev av föremålet.

Det finns också fall där folk säger att de har nyst ut sådana små föremål, och i ett fall kom ett föremål ut ur personens näsa efter en bilolycka.

Clark: Du blir kontaktad av en massa människor som tror sig ha blivit bortförda och ombordtagna. En del av fallen undersöker du närmare, andra inte. Hur ser de rapporter ut som du inte bryr dig om?

Hopkins: Jag får väldigt många brev. Om något av dem börjar verka besynnerligt eller psykotiskt, så låter jag det vara. Ibland är det något i ett brev som säger mig att författaren inte talar sanning, att han hittar på sin historia. Det finns också en massa fall där personen lider av en vag fruktan och tror att ombordtagning på UFO kanske skulle förklara detta; med andra ord, tro på ombordtagning kunde bli en psykologisk krycka för honom. Jag försöker hålla mig borta från dessa typer av fall.

Clark: Har du någonsin varit i direkt kontakt med personer som du har blivit övertygad om har varit mentalt sjuka?

Hopkins: Ja. Jag har en konservativ tumregel. Om jag tycker att en person verkar labil på något sätt och inte klarar av saker och ting — även om han kan ha minnen av någon verklig UFO-händelse — då drar jag mig genast ur. Jag föreslår denna person att söka upp en konventionell terapeut.

Det är ofrånkomligt att det blir en viss grad av subjektivitet i dessa omdömen. Ingen kan med hundra procentig säkerhet bedöma en annan människa.

Clark: Låt oss blicka mot framtiden! Vart leder dig dina egna undersökningar nu?

Hopkins: Jag arbetar för närvarande på en bok som handlar om hur folk klarar av sådana här upplevelser, hur upplevel-

serna påverkar deras liv. Bokens preliminära titel är *Impact: The Effect of UFO Experiences on Everyday Life*. Den är mycket mer terapeutiskt orienterad än andra böcker i ämnet, och eftersom jag har samarbetat med så många läkare och psykologer, har jag inlägg från dem.

Den terapeutiska aspekten blir allt viktigare för mig. Jag tycker att det ökande antal barn, som har dessa erfarenheter och som upplever stor ångslan och skräck, är en verkligt skakande aspekt av dessa upplevelser.

Jag känner mig mindre optimistisk än någonsin tidigare om att allt detta kommer att få ett lyckligt slut. Jag önskar att jag hade bättre nyheter att ge.

Men ju mer vi får veta om UFO-varselernas kyla och känslolöshet, desto stoltare bör vi vara över vår mänskliga omtanke.

Översatt från *International UFO Reporter*, november-decembernumret 1988. Texten är här något förkortad.

Kommentarer:

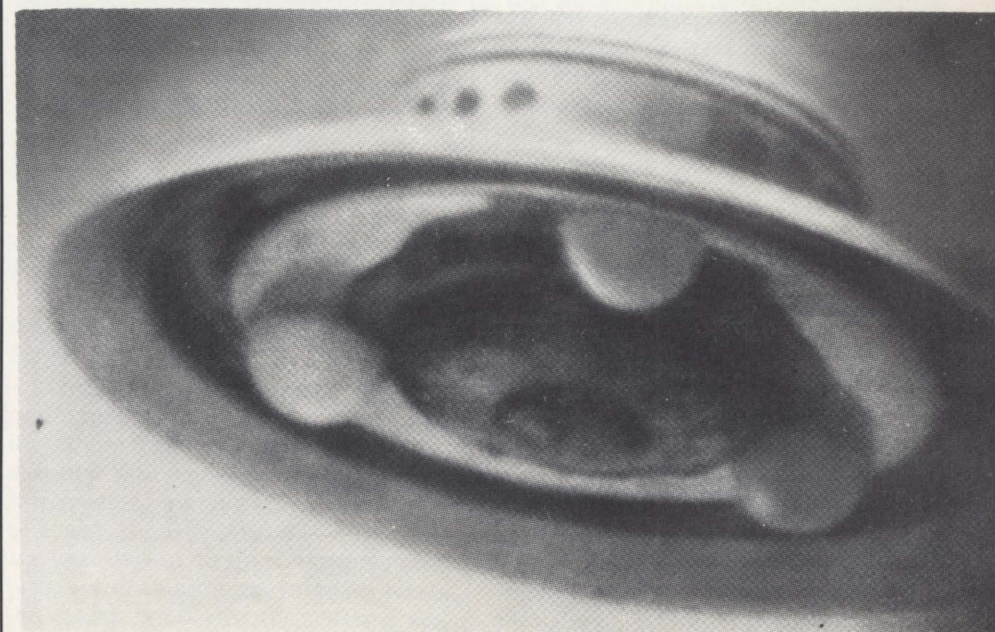
Det är otillfredsställande, anser jag, att så få forskare tar itu med ombordtagningsfall. Budd Hopkins är inte ens akademiskt utbildad vetenskapare. Denna

situation hedrar knappast den vetenskapliga världen. Vetenskapsmännen visar inte den nyfikenhet, som ibland påstås känneteckna en god forskare. Fall av typ ombordtagning på UFO borde undersökas av ett stort antal vetenskapsmän. Då skulle kanske bilden av vad som sker börja klarna.

Hopkins kan ha rätt i sina bedömningar. Men vi får hoppas att han inte har det. Främlingarna betar sig ju mot oss på liknande sätt som vi gör mot djuren: välvilja och omtanke ibland, men fullkomlig känslokyla i andra sammanhang.

Hopkins kan också ha gjort grundläggande felbedömningar. Vi vet att prat under hypnos är otillförlitligt och i hög grad består av fantasier, byggda på minnen från det verkliga livet. Kanske rör det sig hos hans vittnen trots allt om hypnosfantasier, och kanske är de 20-30 procenten av erinringarna, som sker vid normalt medvetande, när allt kommer omkring inte så märkliga, utan bestående av oklara iakttagelser, ibland feltolkade. För att få klarhet i detta borde vetenskapsmän i stort antal visa litet elementär vetenskaplig nyfikenhet för en gångs skull och börja undersöka rapporter om ombordtagning på flygande tefat!

SM



Så här ser ett flygande tefat ut enligt George Adamski. Fotot är med all sannolikhet inte äkta.

Finns en forskareffekt?

Ett centralt problem inom parapsykologin

I nom det parapsykologiska området kan man se att forskare ibland rapporterar positiva resultat av sina experiment, medan skeptiker, som testar samma fenomen, endast redovisar negativa resultat: ingen psi.

Skeptikerna brukar säga att endast forskare med en kritisk inställning kan göra parapsykologiska undersökningar på rätt sätt — och därför påträffar de inga paranormala fenomen — medan parapsykologerna, som beskrivs som "psi-troende", gör fel av skilda slag: metodfel, fel i den statistiska analysen, otillräcklig kontroll mot fusk, eget be-
drägligt förfarande m.m. Parapsykologerna däremot talar ofta om *försöksledareffekten* som en förklaring till skillnaderna i resultat mellan parapsykologer och skeptiker.

Om försöksledareffekten finns, vilket skulle innebära att vissa forskare omedvetet försvårar eller hindrar uppträdandet av psi, då blir skeptikernas negativa resultat i det närmaste helt värdelösa: de visar bara att skeptiker är olämpliga som försöksledare, att de genom sin negativa attityd påverkar försökspersonerna så att de känsliga psi-fenomenen inte uppträder.

Några kända parapsykologer tycks aldrig få positiva resultat — John Beloff och Susan Blackmore är bekanta för denna egenhet — medan vissa andra, såsom Charles Honorton och Helmut Schmidt, överraskande ofta kan påvisa psi. Man kan ifrågasätta om de "misslyckade" forskarna har personlighetsdrag som motverkar psi i experiment med försökspersoner.

Frågan om försöksledareffekten finns, måste vara oerhört viktig för parapsykologin. Skeptikerna talar inte gärna om detta, eftersom ett erkännande av denna effekt kraftigt skulle minska värdet av deras negativa bevisföring.

En situationsbild: Parapsykologer gör en undersökning och finner psi-fenomen. Skeptiker gör en liknande undersökning, men finner ingen psi. Skeptikerna säger: Det är bara vi som gör undersökningarna på ett kompetent sätt. Psi finns inte! Parapsykologerna svarar: Jo, psi finns, men ni skeptiker hindrar genom er attityd att de känsliga fenomenen uppträder!

Nils Wiklunds mening

Nils Wiklund är docent i psykologi i Stockholm och ledamot av styrelsen för *Stiftelsen John Björkhems Minnesfond*. Han är också *full member*, fullvärdig medlem, av den internationella *Parapsychological Association*.

Wiklund har bedrivit experimentell parapsykologisk forskning och berört huvudfenomenen inom parapsykologin: telepati, klärvoajans, prekognition och psykokinesi. Han har lagt vikt vid att experimenten är metodiskt korrekta men också — från försökspersonernas sida sett — "informella" och något så när engagerande till sin prägel. Han har skrivit en trebetygsuppsats samt sin psykologexamensuppsats inom ämnet parapsykologi, och han har publicerat flera artiklar i utländska parapsykologiska facktidskrifter och i *Sökaren*.

— Trots mer än 100 års parapsykologisk forskning har det inte kunnat visas på ett entydigt sätt att psi existerar, och detta misslyckande gör att man kan anta att psi *inte* existerar, säger Nils Wiklund, och han understryker att om paranormala fenomen faktiskt skulle finnas, så utgör de en betydelsefull utmaning för den vetenskapliga världen, eftersom de inte omedelbart kan inlemmas i våra vetenskapliga förklaringsmodeller.

— Därmed är dock inte sagt att parapsykologin måste vara ett viktigt ämne, påpekar han.

När Nils Wiklund, 42, i ungdomen började sina studier i parapsykologi, utgick han från att psi existerar, såsom de flesta verksamma parapsykologer tycks göra. Från att först mest ha studerat *resultaten* i publicerade rapporter övergick han mer och mer till att koncentreras på metoddelen och fann att experimenten inte alltid var så invändningsfria som han tidigare trott. Ju mer han har läst, desto mindre övertygad har han blivit om att psi verkligen existerar.

Jag frågar Nils Wiklund om han tror att det finns en försöksledareffekt.

— Nej, svarar han tveklöst, det tror jag inte, av flera skäl. Först och främst är det ju inte bevisat att det överhuvudtaget finns några paranormala fenomen, och då är det inte särskilt meningsfullt att börja resonera om speciella effekter i samband med dem.

Nils Wiklund har själv, tillsammans med Adrian Parker, gjort en undersökning av sk ganzfeldexperiment, som är intressant i detta sammanhang.

— Vi fann att oerfarna forskare rapporterade positiva resultat oftare än erfarna.*) Detta tyder på att ju mer kompetent en forskare är, desto mer sällan uppträder psi-fenomen i hans experiment. Det torde vara så att man vid närmare granskning kan hitta felkällor i experiment som utförts av mindre erfarna forskare.



Nils Wiklund är skeptikern bland svenska parapsykologer.

— Beträffande John Beloff, som är känd för att inte få några positiva resultat, så är han ju inte någon skeptiker med negativ inställning till psi, utan han tror att det finns psi-fenomen. Han är alltså inget exempel på skeptiker som aldrig kan påvisa psi. Men då säger anhängarna av försöksledareffekten att han i alla fall är litet kylig i sin framtoning och att de uteblivna resultaten beror på detta. Men om man tror att det är så, då kan man också titta på Susan Blackmore, som inte heller får några positiva resultat. Hon är en mycket varm, öppen och entusiasmerande person — en motsats till Beloff — och hon var i början inte alls skeptisk. Det är de uteblivna resultaten som har fått henne att bli skeptiker. Beloff och Blackmore tillhör alltså olika personlighetstyper, *men de är lika varandra däri att de är metodologiskt mycket stringenta.**)*

Nils Wiklund menar att försöksledareffekten är något som konstrueras i efterhand. När resultat uteblir, säger man att detta har berott på försöksledareffekten. Men om samma forskare hade fått positiva resultat, då hade försöksledareffekten aldrig kommit på tal i hans fall!

Jag nämner att Karlis Osis på 60-talet gjorde klärvoajansförsök med signifikant positiva resultat. När han sedan blev sjuk, fortsattes experimenten av Douglas Dean. Dennes resultat blev inte bättre än slumpen. (Källa: en artikel av D Scott Rogo i *Fate*, april 1986.) Jag har träffat Dean. Han har inget riktigt an-



Den amerikanske parapsykologen Douglas Dean under ett besök i Sverige.

genämt och vinnande sätt — till skillnad från exempelvis Hasted och Ullman. (Därmed inte sagt att han inte kan framstå som en sympatisk person för dem som lär känna honom närmare.) Det är lätt att föreställa sig att han inte är någon entusiasmerande parapsykolog.

Nils Wiklund invänder att det här återigen rör sig om en efterkonstruktion: om Dean hade fått positiva resultat, då hade försöksledareffekten aldrig aktualiserats i samband med honom. Sådana här post-hoc-resonemang är, anser Wiklund, totalt ovetenskapliga. De är också en av de största felkällorna inom parapsykologin. Man måste alltid i *förväg* bestämma vad man skall testa och vad man eventuellt kan finna. Man får inte efteråt säga att aha, det var det här vi fann i stället.

Men har då inte försöksledareffekten testats?

Nils Wiklund säger allmänt att ingenting är bevisat inom parapsykologin och att det därför är oerhört svårt att diskutera speciella effekter.

— Jag har själv rapporterat en studie som visade att man kan få fram "försöksledareffekter" om man vänder och vrider på resultaten i efterhand. Rapporten illustrerade dock faran med sådana post-hoc-analyser.

— Försöksledareffekten förutsätter att psi finns, säger Wiklund. Om psi inte finns, då har vi inte heller någon försöksledareffekt, utan i stället exempelvis, som Adrian Parker och jag fann, skillnader i resultat mellan erfarna och mindre erfarna experimentatorer.*)

— Om undersökningar för att testa försöksledareffekten har gjorts, då måste man granska *hur* de har utförts, innan man kan dra några slutsatser, understryker Wiklund.

Nu har faktiskt försöksledareffekten prövats i en rad undersökningar. Rogo berättar (i ovan nämnda *Fate*-artikel) att man funnit vissa psykologiska skillnader mellan framgångsrika och icke framgångsrika försöksledare. Parapsykologen Gertrude Schmeidler gjorde 1979 tillsammans med en av sina studenter en undersökning av detta. De gjorde upp en lista över framstående parapsykologer och delade sedan upp dessa i två kategorier: framgångsrika och icke framgångsrika. (Man kan vara framstående utan att vara framgångsrik. Beloff är ett exempel på detta.) Under en sammankomst för parapsykolo-

Psi, en sammanfattande benämning på en persons förmåga att paranormalt uppfatta eller påverka omgivningen; innefattar ESP och PK.

Paranormala fenomen, företeelser som inte stämmer med vår allmänna uppfattning om orsak och verkan. "Övernaturliga" händelser.

ESP, utomsinnlig varseblivning, dvs telepati, klärvoajans, pre- och retrokognition.

PK, psykometri, förflyttning och annan påverkan av föremål eller levande organismer genom direkt psykiskt inflytande, dvs utan fysikalisk eller kemisk påverkan.

Källa: Nils-Olof Jacobson, *Liv efter döden?*.

ger gjordes videoinspelningar av flera av dessa forskare, när de höll sina föreläsningar. Dessa inspelningar visades sedan för en grupp studenter, vilka ombads att placera in forskarna på olika skalor med avseende på deras personliga egenskaper. Resultatet blev att studenterna genomgående bedömde de framgångsrika forskarna som vänligare, mer sympatiska, mer entusiastiska och mer skämtsamma än de icke framgångsrika. De icke framgångsrika ansågs framför allt vara lättirriterade. Studenterna visste inget om undersökningens innebörd och syfte.

Detta resultat upprepades i England av Carl Sargent. Denne samlade psykologiska tester av elva parapsykologer som var kända för att vara antingen framgångsrika eller icke framgångsrika i att locka fram psi under ganzfeldexperiment. Testerna visade att de framgångsrika försöksledarna var mindre reserverade, allvarliga, introverta och neurotiska än sina icke framgångsrika kolleger***)

(Jag hänvisar fö till artikeln *Försöksledareffekten* i *Sökaren* nr 2, 1987.)

Jag menar att de verkligt uppenbara post-hoc-resonemangen kommer från parapsykologins kritiker, som alltid efteråt säger, om ett experiment varit positivt, att forskaren varit inkompetent och, om resultatet blivit negativt, att

"Skeptikerna har den samlade vetenskapliga världsbilden som stöd. Det är hos parapsykologerna som bevisbördan ligger."
Nils Wiklund

han varit kompetent!

Nils Wiklund anser dock att kritiker-
na har full rätt att uttala sig på det sättet.
Det är nämligen så, menar han, att de
har den samlade vetenskapliga världsbilden
som stöd. Att betvivla existensen
av psi är i full överensstämmelse med
vad vi i övrigt vet om universum. Det
som parapsykologerna hävdar är där-
emot något som skulle revolutionera
världsbilden, om det vore sant. Därför
är det hos parapsykologerna som bevis-
bördan ligger.

Det finns ju olika världsbilder och al-
la vetenskapsmän uppfattar inte verk-
ligheten på samma sätt, men Nils Wik-
lund anser att om man bortser från pa-
rapsykologer, så är de allra flesta
vetenskapsmän överens om att det finns
en samlad vetenskaplig världsbild i vil-
ken psi-fenomenen inte ingår som en
del.

Jag tror dock att det är ett grundläg-
gande misstag att anta att bevisbördan
uteslutande ligger hos parapsykologer-
na. Om en kritiker exempelvis påstår att
ett positivt resultat i ett visst experiment
kan bero på fusk (såsom att en försöks-
person har gått över en gård till en korri-
dor, där han ställt sig på en stol och ki-
kat in genom ett fönster) och det saknas
bevis för detta, så är faktiskt kritikerns
förklaring obevisad. Han har då endast
"den vetenskapliga världsbilden" att
hänvisa till — samtidigt som man vet att
just de ifrågasatta psi-fenomenen, om
de finns, utmanar den vetenskapliga
världsbilden. Det rör sig här om ett cir-
kelresonemang: man hävdar att psi i ett
speciellt fall sannolikt inte finns med
hänvisning till att psi sannolikt överhu-
vud taget inte finns — eller, i korthet:
man säger att psi inte finns därför att
det inte finns!

Jag menar att man måste vara helt
förutsättningslös, när det gäller bedöm-
ningen av rapporter inom parapsy-
kologin.

Såvitt jag kan se är det helt klart att det
finns en försöksledareffekt. Detta är väl
känt inom andra vetenskaper än para-
psykologin. I *Filosofi, studiehandled-
ning för gymnasiet* (Almqvist & Wik-
sell) återges ett avsnitt ur en artikel i Sö-
karen, skriven av Katarina Ed och med
rubriken *Möss och människor*.

"I gymnasieskolan läses psykologi som
obligatoriskt ämne på flera linjer och

som frivilligt på de flesta övriga. På de
treåriga linjerna är en av de mest använ-
da böckerna Björkman—Lund-
berg—Magnussons 'Psykologi'. Förfat-
tarna är framstående forskare på uni-
versitetsnivå.

Första kapitlet heter 'Psykologin byg-
ger på kontrollerade observationer och
experiment' och behandlar vad psyko-
logi är för något. En underrubrik lyder:
'Observatören påverkar det objekt han
ska studera'. Författarna redogör för ett
inlärningsförsök med råttor.

Försöksledarna delades i två grupper.
Grupp A fick veta att de råttor som
skulle användas var av en särskilt 'lärak-
tig' typ. Grupp B fick veta att råttorna
var ovanligt 'svårtränade'. Vad försöks-
ledarna inte fick veta var att råttorna i
själva verket var från samma stam och
helt slumpmässigt utplockade. Råttor-
na skulle nu lära sig skilja mellan en cir-
kel och en triangel. Försöken utfördes
enligt instruktioner exakt lika i bägge
grupperna.

Resultaten blev signifikant olika.
Grupp A:s råttor lärde sig sin uppgift
betydligt snabbare än grupp B:s. Vad
kan nu detta bero på? 'Vi har ingen an-
ledning att tro, att råttorna var särskilt
känsliga för minspel, gester eller upp-
muntrande tillrop', konstaterar förfat-
tarna och har nog rätt däri. Skulle för-
söksledarna ha ropat hejramsor åt råt-
torna, så skulle det lika väl ha kunnat
vara störande som uppmuntrande för
inläringen.

Författarna fortsätter: 'Råttor är
emellertid mycket känsliga för det sätt
på vilket man handskas med dem, t ex
när man lyfter dem. Vi kan nu anta, att
de försöksledare som trodde sig ha att
göra med speciellt 'kloka' råttor, be-
handlade råttorna med större respekt än
de försöksledare som trodde sig experi-
mentera med 'dumma' råttor, speciellt
när råttorna reagerade korrekt'.

Där slutar författarnas analys. Varför
skall man anta att grupp A behandlade
råttorna annorlunda än grupp B? För-
söksledarna hade instruktioner som till
punkt och prick skulle följas. Det är
mer troligt att råttorna behandlades li-
ka. Visserligen kan det vara så att förfat-
tarna har den inställningen att 'kloka'
människor skall behandlas bättre än
'dumma' människor och därför också
menar att samma behandlingsnorm gäl-
ler djur. Lyft försiktigt upp den kloka
råttan men grip hårt tag i den dumma!

Alla människor har dock inte den in-
ställningen, och det är inte alls säkert att
försöksledarna i de två grupperna hade
det.

Om skillnaden i behandlingen är li-
ten, så kan ifrågasättas om råttorna har
möjlighet att uppfatta skillnaden eller
att (om de uppfattar den) 'tolka in' olika
attityder hos försöksledarna. Kan råttor
över huvud taget 'tolka in' attityder hos
människor?

Om vi i alla fall skulle anta att råttor-
na kan skilja på olika slags behandling,
så finns det likväl ingen anledning att,
som läroboksförfattarna, tro att 'min-
spel, gester eller uppmuntrande tillrop'
inte spelar in på resultaten samtidigt
som sättet att lyfta råttorna gör det. Tror
man att det ena har betydelse, så kan
man lika väl tro att det andra har det. Då
är man åtminstone konsekvent. Förfat-
tarna ger inget skäl till att gester inte
skulle spela in men att sättet att lyfta
upp råttan skulle göra det.

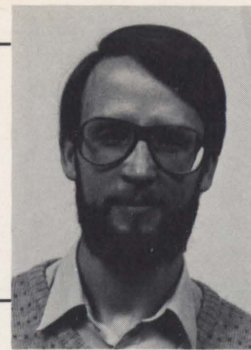
Det finns ytterligare ett frågetecken
att notera. Varför skulle en rätta göra
bättre resultat bara för att den lyfts upp
på ett visst sätt? Är det så att råttan inte
vill desavouera den snälla försöksledaren
som har en sådan tro på den? En sådan
förklaring får nog betecknas som ove-
tenskaplig.

Författarna har kommit med speku-
lationer som är både inkonsekventa och
grumliga. Inte konstigt att eleverna fin-
ner läroboken svår.

Kan man nu på något sätt förklara
skillnaden? Psykologin tycks inte kunna
göra det. Parapsykologin däremot kan-
ske kan ställa upp en vetenskapligt kla-
rare hypotes. Förklaringen skulle nämli-
gen kunna ligga i telepati eller psykoki-
nesi. Dessa två fenomen är besläktade
och telepati kan ses som en form av psy-
kokinesi. Jag ämnar dock här inte alls
diskutera dessa två begrepp. De finns
utförligt beskrivna i den parapsykolo-
giska litteraturen.

Vad gör en parapsykologisk hypotes
klarare? Jo, den förutsätter inga avance-
rade mentala aktiviteter hos råttorna
som uppsnappande av försöksledares
beteendemönster, tolkning av detta och
översättning till korresponderande atti-
tyder, responser av (icke medfött, icke
reflexartat) beteende som leder till bät-
tre inläring i somliga fall och sämre i
andra.

Allt detta kan slopas i den parapsyko-
logiska hypotesen. Där räcker det med



Göran Brusewitz, ordförande
i Sällskapet för parapsykologisk forskning.

att anta att människan vid vissa omstän-
digheter kan ha (alltså inte alltid har) en
avancerad mental aktivitet som ibland
har avståndsinverkan på omgivningen,
liksom t ex gravitationen verkar på av-
stånd. Råttan blir då ett föremål som
påverkas av försöksledaren. Somliga
försöksledare får råttorna att göra goda
prestationer, andra får dem att göra då-
liga. På samma sätt skulle en försöksle-
dare kunna få en tärning att t ex visa fler
sexor än det slumpmässiga antalet. Nå-
gra speciella teorier om tärningens 'inre
själsliv' behövs inte."

Nils Wiklund säger att han inte är impo-
nerad av dessa resonemang.

— Självklart finns det en försöksle-
dareffekt i vanliga psykologiska och
medicinska experiment. Det är därför
som läkemedelstester görs "dubbelt
blint", dvs utan att försöksledaren vet
vad som är ett verksamt läkemedel och
vad som är sockerpiller (placebo). Detta
är något annat än försöksledareffekt in-
om parapsykologin. Och resultatet av
rättexperimentet kan mycket väl ha be-
rott på metodiska misstag bland för-
söksledarna.

SPF-ordförandens mening

Göran Brusewitz, 38, socionom i Stock-
holm och ordförande i *Sällskapet för
parapsykologisk forskning*, har skickat
oss följande informationer och syn-
punkter.

"Om forskareffekten finns, får detta
många följder, inte bara för parapsyko-
login utan också för synen på försöksle-
darens/forskarens roll i flera andra ve-
tenskaper.

Många knepiga resonemang kan
komma att föras. Om en forskare inte
lyckas få positiva resultat, kan man all-
tid, med hänvisning till forskareffekten,
säga att forskaren själv är ett hinder för
en positiv utgång. Hur skall skeptikerna
kunna bemöta ett sådant argument?
Det brukar anses att det inte går. Eller
kan man med moderna psykologiska
tester mäta forskarnas omedvetna reak-
tioner?

För några år sedan gick jag igenom
några viktiga samband i parapsykolo-
gin, tittade på forskningsrapporter osv.
Bland de viktiga sambanden är forskar-
effekten. I facktidskrifterna har publi-

cerats ett antal rapporter om hur perso-
ner som är närvarande vid försök tycks
påverka resultatet. Det kan vara för-
söksledaren som påverkar, men det kan
också vara någon annan person, som på
något sätt har med experimentet att
göra.

I detta sammanhang kan man också
nämna PMIR-hypotesen. (PMIR = Psi-
Mediated Instrumental Response, dvs
spontan, oavsiktlig psi.) Den har lagts
fram av Rex Stanford och upptog en stor
del av den s k Presidential Address, som
Richard Broughton höll, när han avgick
som ordförande för *Parapsychological
Association* vid PA-kongressen 1987 i
Edinburgh. I detta anförande får avgä-
ende ordföranden kåsera fritt, och kan-
ske litet spekulativt. Att Richard Bro-
ughton valde att uppehålla sig vid just
PMIR gav givetvis denna hypotes en
särskild uppmärksamhet, en extra be-
tydelse.

Anhängare av PMIR-hypotesen ser
på psi på ett funktionellt sätt. Det är inte
i första hand fråga om att bevisa psi,
utan framför allt att försöka förstå hur
psi fungerar i vårt dagliga liv, dess funk-
tion. Att psi finns är de flesta parapsy-
kologer överens om, även om definition-
erna på fenomenen inte är exakta och
vi saknar bra, dvs allmängiltiga och test-
bara, teorier och avgörande bevis.

Ett exempel på experiment kring
PMIR-hypotesen är försök som Martin
Johnson genomfört i skolmiljö. Han lät
elever delta i en skrivning, där de skulle
fylla i rätt svar på ett svarsformulär.
Dolda på baksidan av formulären place-
rade han de rätta svaren på några av frå-
gorna. Skulle eleverna, oavsiktligt med
ESP, kunna fånga upp de dolda, riktiga
svaren? Skulle alltså frågorna med dol-
da svar oftare vara rätt besvarade än de
övriga? Experimentet visade att så var
fallet. — Dessa försök (*Journal of Pa-
rapsychology* nr 3, 1973) har upprepats
av William Braud (*Journal of Parapsy-
chology* nr 4, 1975) som kunnat bekrä-
ta Johnsons resultat. Braud fann också
att studenter med sämre kunskaper i
ämnet utnyttjade psi mer effektivt än
studenter med bättre kunskaper.

Jag skall kort redogöra för några experi-
ment som har med forskareffekthypote-
sen att göra.

Sharp och Clark fick 1937 resultat
som tydde på att observatörer som är
närvarande vid tester kan påverka resul-

tatet. När en observatör var skeptiskt in-
ställd, fick försökspersonen resultat un-
der slumpen, medan träffarna blev över
slumpen, när observatören var sympa-
tiskt inställd till ESP. Försökspersoner-
na kände inte till observatörernas in-
ställning, men en försöksperson klaga-
de över att den skeptiska observatören
distraherade henne.

Det första försöket att testa forskaref-
fekten gjordes annars av Pratt och Price
1938. Margaret Price lyckades bra i
många försök; sedan provade hon att
bemöta några försökspersoner på ett
uppmuntrande sätt, andra på ett 'otrev-
ligt' sätt. Vid båda tillfällena fick för-
sökspersonerna slumpmässiga resultat.
Därefter bemötte hon dem på ett natur-
ligt sätt, och då gick resultaten upp till
sin vanliga, höga nivå. Hennes naturliga
sätt kan ha uppmuntrat spontaniteten
och underlättat psi.

Ett mer systematiskt försök att testa
forskareffekten rapporterades av Ho-
norton, Ramsey och Cabbibo 1975. För-
sökspersonerna delades in i två grupper.
De fick göra försök med en slumpvalsge-
nerator. Man hade två försöksledare, en
som bemötte försökspersonerna vänligt
och stödjande och en som skulle vara
motsatsen. Båda försöksledarna testade
båda grupperna. Resultatet bekräftade
hypotesen att en 'vänlig' försöksledare
får signifikant många träffar, medan en
'ovänlig' får signifikant få.

Margaret Anderson och Rhea White
testade hypotesen att forskareffekten
skulle visa sig om elever testades av sin
egen lärare med vilken de länge haft en
nära kontakt. De antog att lärare inte
bara är bra sändare i ESP-tester, utan att
de också är bra försöksledare i klärvoa-
janstester, förutsatt att relationen
lärare—elev är god. De trodde alltså att
ESP-resultaten skulle vara bäst, när re-
lationen lärare—elev var bäst och att de
skulle vara sämst, när relationen var
sämst.

Anderson och White rapporterade
1956 (*Journal of Parapsychology*, vol
20, s 141) en serie noggrant upplagda ex-
periment för att testa sin hypotes. Sam-
manlagt var det 28.500 gissningar av 228
försökspersoner i ett antal olika högsko-
lekurser. Varje försöksperson fick ett
kuvert som innehöll ESP-symboler. De
ombads att på en blankett ange vilka
symboler de trodde fanns i kuverten.
Utöver detta fick de fylla i ett frågefor-
mulär för att man skulle få fram vilken

"Motivationen hos alla inblandade i ett parapsykologiskt försök tycks kunna ha en avgörande inverkan."
Göran Brusewitz.

attityd de hade till läraren. Resultaten var, totalt sett, icke-signifikanta, dvs någon psi konstaterades inte. Men om man delade upp svaren utifrån elevernas attityd till läraren och lärarens till eleverna blev experimentet avgjort intressant. Negativ attityd gav färre ESP-träffar. När man kombinerade lärares och elevers attityder befästes sambandet ytterligare. Om båda hade en positiv attityd, blev resultatet mycket positivt — om båda hade en negativ attityd, blev resultatet mycket negativt.

De upprepade försöket åter därpå, med samma resultat, och Deguise lyckades med en upprepning 1959.

1958 testade Anderson och White eleverna i början och i slutet av terminen och fann att antalet träffar ändrades när attityden ändrades.

I rättvisans namn skall sägas att det har gjorts några försök där man inte kunnat bekräfta Andersons och Whites hypotes.

I ett klassiskt men ofullständigt rapporterat experiment av Fisk och West (1953) fick 20 personer gissa ordningsföljden i 32 packar med "clock cards", med 12 kort i varje packe. Ena hälften av packarna gjordes i ordning av Fisk, vilken vanligen fick positiva resultat i sina psi-experiment, medan den andra hälften förbereddes av West, som brukade få slumpmässiga resultat. Försökspersonerna kände inte till denna uppdelning. Fisk fick mycket signifikant positivt resultat med sina packar, medan Wests packar bara gav slumpresultat.

I en serie experiment 1968 försökte Feather och Brier upptäcka och mäta forskarens psi-påverkan. De fick bevis för att försökspersonerna kan vara känsliga för vem som skall räkna ihop resultatet utifrån registreringsblanketten i ett experiment, t o m innan denna person är utsedd. I tre olika experiment genomfördes fyra prekognitionsserier i varje. Man sade till försökspersonerna att forskaren själv bara skulle föra protokoll över två av serierna (de andra skulle ha annan protokollföreläggare) och att det gällde för försökspersonerna att förutsäga vilka de två serierna skulle bli. Efter försöken fick slumpen bestämma vilka serier som skulle protokollföras av forskaren. Det visade sig att försökspersonerna fick signifikant fler träffar i de serier som de riktigt förutsåg att forskaren skulle föra protokoll över.

Känslighet för protokollföreläggare kan

också tänkas förklara resultaten i Fisks och Wests experiment, eftersom de kontrollerade de packar de själva hade förberett.

Som framgår av ovanstående tycks psi-resultat kunna påverkas på många sätt, och inte bara av försöksledaren. Men alla dessa olika slag av påverkan kan, för resonemangets skull, samlas under begreppet forskareffekten/försöksledareffekten.

Det kanske inte är så svårt att acceptera tanken att en försöksledare omedvetet kan påverka resultatet av ett experiment. Svårare är att godta att personer som inte direkt ingår i experimentet och vilkas funktioner är okända för försökspersonerna vid testtillfället, kan påverka resultatet. En svårighet är också att specificera den mekanism som kan ge dessa effekter.

Om dessa olika slag av forskareffekter finns, går det då alls att lägga upp vattentäta experiment? Om en forskare vill testa en hypotes, kan han då utforma ett prov så att han kan dra säkra slutsatser? Hur skall vi se på upprepbarhet inom parapsykologin, om en forskares attityd är en faktor att räkna med?

Det tycks finnas en stor osäkerhet inom parapsykologin — kanske en motsvarighet till den osäkerhet som fysiker har accepterat inom fysiken.

Motivationen hos alla inblandade tycks kunna ha en avgörande inverkan. Både försöksledare och försöksperson kan vara mycket motiverade att få bra resultat. Skeptiska experimentatorer är förstås starkt motiverade att få negativa resultat, liksom även skeptiska observatörer.

Kanske är försöksledaren också försöksperson i de experiment han leder. Kanske bör man därför inte strikt skilja mellan försöksledare och försöksperson.

PMIR-hypotesen, som nämnts ovan, lades fram 1974 av Rex Stanford. Enligt den använder människan sig omedvetet av ESP och PK för att tillfredsställa behov. Man avsöker, enligt hypotesen, omedvetet omgivningen med ESP för att få nyttig information och försöker sedan genom PK att styra eller påverka omgivningen på ett för sig själv fördelaktigt sätt.

Vad jag förstår, finns verkligen försöksledareffekten, och man måste ta hänsyn till den inom den parapsykologiska

forskningen.

Min källa till dessa informationer är framför allt *Advances in Parapsychological Research*, vol 1 och 2, men även *Handbook in Parapsychology*."

Så långt Göran Brusewitz.

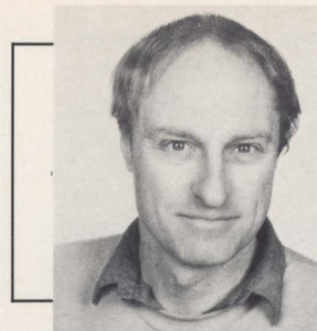
Adrian Parkers mening

Adrian Parker, 42, forskare vid psykologiska institutionen, Göteborgs universitet, är vice ordförande i Sällskapet för parapsykologisk forskning. Han är född i Ravensworth, Durham, England och kom till Sverige 1976. 1977 blev han filosofie doktor i psykologi vid universitetet i Edinburgh. Parker har bedrivit parapsykologisk forskning inom flera områden, mest med syfte att hitta ett upprepbart ESP-experiment. Han har gjort försök med hypnotiska drömmar, med avslappningsmetoder såsom ganzfeldtekniken, och han har gjort små djurförsök samt experiment rörande försöksledareffekten. Han har haft flera artiklar publicerade i vetenskapliga parapsykologiska tidskrifter, och han har utgett skriften *States of Mind* (Dent, London, 1975).

Parker anser att parapsykologisk forskning är betydelsefull av följande skäl: 1. Den har grundläggande betydelse för vetenskapen om mellanmänskliga relationer. 2. Den har betydelse för liv-efter-döden-problematiken. Födelsen och döden är de händelser som har den största betydelsen för människorna och som därför också borde vara av centralt vetenskapligt intresse. 3. Parapsykologin har grundläggande betydelse i samband med utforskning av s k förändrade medvetandetillstånd, eftersom paranormala händelser oftare äger rum i sådana tillstånd. Dessa tillstånd är viktiga — endast en ytterst liten del av medvetandeprocessen sker i ett logiskt vakentillstånd.

En mycket viktig uppgift inom parapsykologin är, menar Adrian Parker, att konstruera experiment med upprepbara resultat. Detta har parapsykologerna hittills inte lyckats med.

— John Beloff har om Joseph B. Rhine sagt att denne gav parapsykologin allt den behövde för att bli en erkänd vetenskap — utom det avgörande: kunskapen om hur man får fram resultat när och var man önskar. Rhine själv me-



Adrian Parker, forskare i psykologi och parapsykologi.

nade att parapsykologin har en viss allmän (statistisk) upprepbarhet och att den specifika upprepbarheten skulle komma, så snart man vunnit tillräcklig kännedom om fenomenen.

— En hög grad av upprepbarhet är enligt min mening avgörande för parapsykologins framtid, säger Adrian Parker. Det finns några vetenskaper som kan avstå från upprepbarhetskravet, men detta gäller endast så länge de studerade företeelserna är kongruenta med den allmänna vetenskapliga kunskapen. Gardner Murphy har gentemot dem som vill minska betydelsen av upprepbarhet klokt sagt, apropå ett diskutabelt fenomen, att om det inte har en klar rationalitet, så är dess enda utsikt att bli vetenskapligt accepterat att det kan upprepas!

— Parapsykologins nuvarande kris, som ligger främst i svårigheten att konstruera experiment med upprepbara resultat, beror på att det tycks finnas få eller inga upptäckter som är oberoende av försöksledaren. Ja, man kan faktiskt säga att försöksledareffekten är parapsykologins enda upptäckt!

— Psi-fenomen kan antas ha samband med förändrade medvetandetillstånd, och det finns åtskilligt som tyder på att sådana tillstånd är ytterligt känsliga för inflytelser från människor i omgivningen. Vi kan titta på fall där upprepning av positiva resultat har misslyckats. Vid Maimonides gjordes lyckade experiment med försökspersonen Robert Van de Castle. En framstående forskare, David Foulkes, lånade sedan Van de Castle för att försöka upprepa Maimonides resultat. Han gjorde i huvudsak på samma sätt som de hade gjort vid Maimonides, men försöken misslyckades helt. Van de Castle sa efteråt att det vid Maimonides hade varit en atmosfär av tro på psi och att han där hade behandlats som en VIP, en mycket betydelsefull person, medan forskarna på Foulkes laboratorium var mindre övertygade om att de skulle uppnå positiva resultat samtidigt som de arbetade under stor tidspress. Skillnaderna i atmosfären i de båda laboratorierna antyder att miljön är en avgörande faktor vid parapsykologiska experiment.

— 1974 jämförde Palmer sina egna negativa resultat med framgångsrika försök som gjorts av Honorton och Harper. Han skriver att den mest sannolika boven i dramat är den socialpsyko-

logiska faktorn. I Honortons och Harpers experiment antingen kände "sändaren" "mottagarna" eller talade med dem före experimentet och utvecklade sålunda en relation. I Palmers experiment träffades sällan sändare och mottagare, och när detta någon gång hände, var det ett helt kort sammanträffande. Men det fanns också, påpekar Palmer, andra skillnader mellan de båda experimenten, som kan tänkas ha påverkat resultaten.

— Detta visar, säger Adrian Parker, en svaghet i hypotesen försöksledareffekten: det finns så många olika möjligheter att förklara skillnader i resultat. Vi måste alltså ha en mera precis uppfattning om vad som gör att vissa forskare lyckas. Terry och Honorton har avslöjat en del av hemligheterna bakom sina lyckade experiment. De förklarar: Vi försöker skapa en känsla av avspänd tilltro hos våra försökspersoner, och vi nämner att vi har lyckats i tidigare liknande försök. Terry och Honorton understryker betydelsen av sensitivitet och inlevelseförmåga hos försöksledaren.

— Det har ofta hävdats av parapsykologer att sådana faktorer som försöksledarens förväntan, hans inlevelse och förmåga att motivera försökspersonerna förklarar skillnaderna mellan lyckade och misslyckade försök. Ändå

måste vi erkänna att vi faktiskt vet väldigt litet om dessa saker. Det har förvisso gjorts studier som stöder försöksledareffekthypotesen. Men bilden är ändå inte entydig. Ett av de minst kända men viktigaste experimenten inom det här området rapporterades 1950 av J. L. Woodruff och Laura Dale. Avsikten var att testa relationen, samspelet, mellan försöksledaren och försökspersonen. Resultatet blev precis motsatt det förväntade! Detta är en av de mest gåtfulla studierna inom parapsykologin. Forskarna väntade att finna en överensstämmelse mellan försökspersonernas framgång i ESP-test och deras attityd till experimentledarna. När det gäller Woodruff kunde man verkligen konstatera en överensstämmelse — men den var rakt motsatt den förväntade. De försökspersoner som tyckte minst om honom som person och tyckte minst om att arbeta med honom, tenderade att få de bästa resultaten i ESP-testerna, och vice versa! För Woodruff själv var mönstret likadant. De försökspersoner som han tyckte minst om, visade sig få de bästa resultaten. De allra bästa resultaten fick man i de fall där den bristande uppskattningen var ömsesidig.

Resultatet är egendomligt. Adrian



En försöksperson under ett ganzfeldexperiment. Sinnesintrycken är avskärmade.



Dr Susan Blackmore, omstridd parapsykolog.

Parker vet inte hur det skall förklaras. Han lutar åt att det rör sig om en försöksledareffekt — psi från Woodruff.

Adrian Parker menar alltså att man måste ha en holistisk syn på psi-experiment, ta hänsyn till alla tänkbara faktorer. Det räcker inte med att experimenten är metodologiskt fullgoda. Man måste även räkna med inflytelser från omgivningen.

Nå, finns det några bevis för psi?

— Ja, svarar Adrian Parker, det finns mängder av bevis av olika värde, men inget experiment som *ensamt* kan tjänstgöra som "proof" (absolut bevis). Fast ett experiment som gjordes av Schmidt, Rudolph och Morris kommer mycket nära "proof" i och med att kontroll fanns och att fusk skulle förutsätta att alla tre var inblandade.

— Alla experimentella rön inom parapsykologin kan bortförklaras med diverse hypoteser av olika sannolikhet. Många av dem är oblygt långsökta — men att samtliga dessa förklaringar skulle vara riktiga måste anses mycket osannolikt. Jag håller med Palmer om att en äkta skeptiker även bör granska sina egna skeptiska slutsatser!

SM

*) Adrian Parker säger: "Vi gjorde aldrig någon sådan analys."

**) Adrian Parker: "Jag känner inte till något som tyder på att Beloff är mer stringent än forskare som får positiva resultat. Vad Blackmore beträffar, finns en del som talar för motsatsen. En ny och korrekt statistisk analys av vissa av hennes experiment har visat positivt utfall. En kritisk granskning av hennes forskningsrön, utförd av Berger, kommer att publiceras. Den tyder på 'malpractice', dvs att selektiv rapportering av negativa resultat kan ha förekommit.

Det kan nämnas att Beloff bevitnade några positiva resultat som jag fick med en 'high scoring subject', dvs en försöksperson som fick mycket goda resultat. Undersökningen var informell, men resultatet spektakulärt vad gäller resultatnivån. När Beloff sedan övertog testningen, blev resultatet slumpmässigt. Beloff erhöll signifikant negativa resultat med Stepanek och icke-signifikanta med miss LKB, Martin Johnsons 'high scorer'."

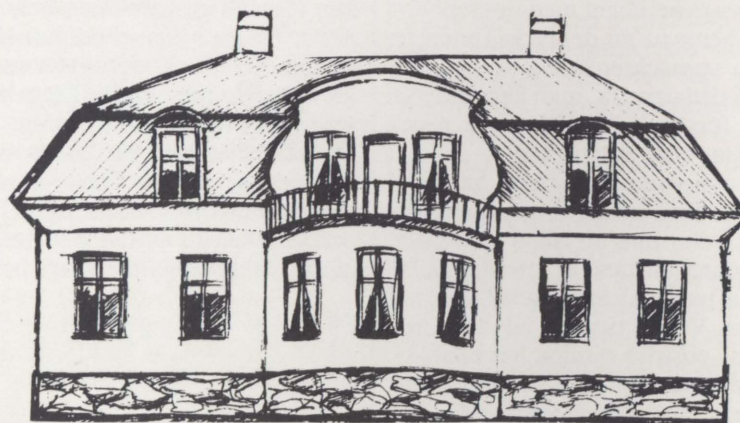
***) Adrian Parker: "Mycket talar för att Sargents resultat med personlighetstest är en efterkonstruktion. Se en artikel av mig i *Parapsychology Review* 1980!"

OPTIMAL HÄLSA I DITT LIV

Sveriges första institut i Levande Föda har öppnat vid en havsvik i Tjust skärgård:

- Veckoslutskurser
- 6-dagarskurser
- 12-dagarskurser

VÄLKOMMEN att rekvirera kursprogram



Dr Ann Wigmores Utbildnings- och Forskningsinstitut i Levande Föda

Skeppsgården, 615 00 Valdemarsvik
0493/414 25, 414 30

KRISTALLER STENAR MINERALER

för healing, meditation, smycken, prydnad och skönhet

LÅGA PRISER!

Skickas mot postförskott. Full returrätt.
Ring el. skriv för mer information. Återförsäljare sökes!

STONEX

Idbäck 3633, 782 00 Malung, 0280-410 22

Institutet för Psykoterapi

MEDITATIONS — SESSHIN 1-4/6

Res in i ditt inre universum under 4 dagar på SOLBACKEN i Skånes Värmland.

De dagliga meditationspassen enligt ZA-ZEN bryts av promenader, meditativ sysselsättning och vila. Du äter god vegetarisk kost och friskt källvatten från egen brunn.

Pratandet är nedskuret till ett minimum, dagligen finns dock möjlighet till erfarenhetsutbyte och hjälp i grupsittning.

Kostnad för allt inkl helpension 2.000:-

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

TERAPISEMESTER I TURKIET 6—20/10

2 veckors intensiv och djup bearbetning i grupp.

Vi arbetar med hög grad av personligt ansvar för att lösa upp det förflutnas grepp över ditt liv och djupandning för att befria oss från gamla smärtor.

Att vistas i ett annat land och en annan världsdel ger ytterligare perspektiv på det egna livet och dess vanemönster. Dessutom får du möjlighet till en behaglig semester med människor som kan bli mycket nära vänner.

Kostnad: 6.900:- inkl grupp, resa, logi med frukost.

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

SOMMARGRUPP PÅ SOLBACKEN 3-6/7

Under 4 sommark dagar arbetar vi för att hjälpa dig att ta ansvar för ditt liv & öde. Du behöver bli klar över hur du upprepar ditt förflutna i nuet och därmed lever alltför begränsat.

Vi arbetar en hel del med djupandning för att få bort de gamla smärtorna. Du kommer då i närmare kontakt med din omgivning och kan leva friare.

Vi kommer att bo och verka på SOLBACKEN i Skånes Värmland, där du också äter god vegetarisk kost och tar del av den vackra naturen.

Kostnad: Helpension och kursavgift 2.000:-

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

PERSONLIG UTVECKLING 13—15/10 1989

TRADITIONELLT HELANDE OCH MODERN PSYKOTERAPI

Vi arbetar med att blanda gamla vägar för mänskligt helande och rening med gruppterapeutiska processer.

I kursen ingår: Frigörande andning och dans
Självförtroendeövningar
Sveat-Lodge Ceremoni

Ledare: Rolf Beckman, psykolog vid institutet

Kostnad: 2.000:- helpension

Plats: Solbacken i Skånes Värmland.

FÖR INFORMATION: RING NÅGON AV VÅRA MOTTAGNINGAR

Adresser	Postadresser	Telefoner
Trädgårdsgatan 23	252 24 Helsingborg	042-18 08 45
St Södergatan 8 B	222 23 Lund	046-13 56 00
Holmgatan 4	211 45 Malmö	040-11 81 06
V Storgatan 54	291 31 Kristianstad	044-1006 04

DET MEDITATIVA REKREATIONSHÄLSOHEMMET SOLBACKEN

Unna dig en vecka eller några dagar på SOLBACKEN. Här får du lära dig meditera (eller om du redan gör det) i en lugn behaglig miljö — en kärleksfull oas med frisk luft, rent vatten och en god växtnäring för själen.

Behöver du tala med någon om det som bekymrar dig, så har vi kunigt folk som gärna hjälper dig. Du kan också delta i någon av de aktiviteter som finns här.

INTUITIV MASSAGE
HÄLSOGYMNASTIK
TARMSKÖLJNING
HUDBEHANDLING
HOMEOPATKONSULTATION
ÖRTBAD

DYNAMISK MEDITATION
ZEN MEDITATION
GRUPPSAMTAL
DRAMA
FRIGÖRANDE ANDNING
PSYKOTERAPEUTISK
KONSULTATION



SOLBACKEN samarbetar intimt med
INSTITUTET för PSYKOTERAPI

Ring eller skriv för
närmare information
Tel 0433/500 70
Skånes Värmland
280 40 Skånes Fagerhult

Mosaik

Tankar samlade av M. Dahl

Endast i tystnaden kan vi höra själens röst. Argument sveper in den i dimma. Och alltför mycket tal får den att fly.

(Paul Brunton: Den hemliga vägen)

Han hade studerat universum i hela sitt liv men förbisett det enklaste budskapet: för små varelser som vi är oändligheten bara möjlig att uthärda genom kärlek.

(Carl Sagan: Kosmos)

Människan måste märka att hon lever i en värld som i vissa hänseenden är hemlighetsfull, att i den sådant sker och kan erfaras som förblir oförklarligt och inte blott sådant som går efter beräkning. Det oväntade och oerhörda hör till denna värld. Endast då är livet helt. För mig är världen från första början stor och ofattbar.

(C. G. Jung: Mitt liv)

Kanske är vårt medvetande bara en obetydlig skärva av ett kosmiskt medvetande som vi aldrig kan spåra därför att vårt medvetande fjättras av skärvans begränsning?

(Rolf Edberg: Årsbarn med plejaderna.)

Världen uppstår inuti oss själva, i en ständigt pågående kemiskt-mental skapelseakt. Det vi ser är en spegel av vår kropps arkitektur och fysiologi, av vår erfarenhet och språkliga instrumentering. Vad världen är *isig* kommer vi aldrig någonsin åt: ur denna begränsning borde förundran och ödmjukhet spira av sig själv.

(Stefan Edman: Jordens Sång)

Mystiken är ingen tankeriktning som skiljer sig från religionen. De har båda samma grund i människans själ — känslan av att världen inte är en slump eller någon blind kraft och att människoanden och kroppen är nära förbundna med universum och dess skapare.

(Isaac B. Singer: Ung man söker kärleken)

Någon precis skiljelinje mellan verkligt och subjektivt tycks inte längre finnas, och man börjar misstänka att hela föreställningen om en "verklig värld utanför oss" saknar varje grund.

(Paul Davies: Andra världar)

Någonstans bortom alla bortom finns Mysteriet, det onåbara som våra teleskop och mikroskop och vår hjärnas sökare är för grova att spåra: mysteriet som låter en sammansmältning av molekylerna klamra sig fast på en rymdsspillra, och göra universum medvetet om sig själv.

(Rolf Edberg: Årsbarn med plejaderna)

Sannerligen, denna kropp dör, när den överges av det levande Självet, men det levande Självet dör icke. Detta oändliga fina är alltings innersta väsen. Det är det verkliga, det är Atman, det är du själv.

(Chandogya-upanishaden)

Vad vi upplever som stabil materia kan mycket väl vara någon form av "ande". Många fysiker beskriver idag kosmos grundstruktur i termer av "komplexa energimönster" som här och var "materialiseras". Materien som "frusen energi"! Efter Einstein vet vi också med säkerhet att energi och materia omvandlas i varandra.

(Stefan Edman: Jordens sång)

Och jag bad och såg upp mot en värld av ljus med ögon utan skuld, och en eldslåga ren genom rymden ven, och jag brann i en sky av guld. Och en grav blev grävd på en blommande äng,

åt min aska byggdes ett hus, och min kropp brann ut och jag vart fri, och försvann i ett hav av ljus.

(Dan Andersson: Ur Purgatorium)

Allt som människan äger här i gripbar mångfald är egentligen Ett. Här är alla grässtrån, trä och sten, alla saker, Ett. Detta är den djupaste innebörden av allt, och av den är jag helt hänförd.

(Mäster Eckhardt)

- - - Man hör berättas att de mest gynnade av dessa mystiker får visioner av ett bländande ljus - - -. Mystiker som haft denna upplevelse berättar att det kändes som att sjunka ned i ljus, och att detta är det högsta förverkligandet. - - - berättaren eller mystikern säger sig ha uppgått i ett hav av ljus, och där ljuset medförde en känsla av ovanlig frihet och förståelse, av glädje, frid och stillhet.

(Paul Brunton: Den inre verkligheten)

Döden är bara ränslan som vi lägger av vid vägens slut en blygrå skugga som smälter ner i ljuset.

(Karl Vennberg)

Kan det vara så, att det i kosmos finns en medvetenhet av mer fundamental art än den som vi upplever hos oss själva — en egenskap hos kosmos självt, något som sträcker sig djupare ned i tingens väsen än dit vårt vetande ännu har nått? Jag ser egentligen ingenting orimligt i tanken att kosmos kan ha en sådan andlig struktur. Att det finns ett jagmedvetande av en annorlunda art än vårt, något som genomväver världsalltet med sin närvaro. Det är en spekulation betingad av religiösa men knappast naturvetenskapliga skäl. Mystikern möter detta medvetande i sitt eget inre. Vi skulle kunna kalla det för Gud.

Jag vet inte om det är så. Men jag vill tro att denna hypotes snuddar vid en av universums djupaste hemligheter.

(Peter Nilson: Det skapande kosmos, ur antologin På väg mot en världs bild?)

Etisk fostran

Grunden till det goda samhället läggs i skolan

Dåliga nyheter finns det många i tidningarna, såsom rapporter om våld, förtryck och annan brottslighet. Man orkar inte läsa om allt. I Karlstad under senare tid: En medelålders man blir ihjälsparkad på en gata i stadsdelen Herrhagen, utan anledning. En ung man skjuts ihjäl på Stora torget, utan anledning. En man skadas svårt under ett lägenhetsbråk och dör på gatan en kort stund efteråt.

Det brutala våldet tycks öka. Är våldsvideofilmer en orsak? Troligen. Men enligt min mening är den viktigaste orsaken — skolan. Det är inte så att skolan inspirerar till våldshandlingar, nej, dess skuld ligger i att den inte till barnen överför goda värderingar.

Det saknas etisk undervisning, karaktärsfostran i skolan.

Eleverna får inte tillräckliga informationer om goda värden och motiveringar för dessa värdens giltighet.

Goda värden är medmänsklighet, hänsyn, förståelse, omtanke och nästakärlek. Dessa borde skolan samla sig kring. En lektion kan handla om solidaritet, en annan om hjälpsamhet, en tredje om vänlighet osv. Skolämnet kan vara *livssynsfrågor* eller *livskunskap*.

Skolan bör ge eleverna inspiration att göra något fint av livet. Man bör diskutera: Hur bör en människa vara? Vad kan en människa göra av sitt liv? Vad kännetecknar en värdefull medborgare? Vad innebär det att vara en god make eller maka, en god förälder, en god son eller dotter?

Det där är viktiga frågor, viktigare än geografi och biologi. De bör uppta en betydande del av undervisningen i skolan.

Man bör i skolan diskutera, och förklara, vad ett gott liv innebär, och även ta upp kriminalitet samt bruk av tobak och narkotika, och diskutera detta, liksom kost och motion.

Skolan bör alltså lära människorna självklara regler för ett gott liv.

(När får vi en doktorsavhandling i ämnet "Vad kännetecknar en god medmänniska?")

I centrum för undervisningen bör alltså finnas de etiska frågorna — sedan matematik, fysik, historia, svenska... Mycket vore säkert vunnet med en sådan prioritering.

Skolan skulle också kunna inspirera till förundran över livet och människan, så att de unga ser sig själva, och alla andra människor, som delar av en oerhörd process, som skapar världsalltet, en kraft...

Man behöver inte tala om Gud, utan kan samla sig kring det som är odiskutabelt: att vi finns till och att vi kan göra något fint av våra liv. Man kan diskutera olika religioner och livssyner, diskutera värden, såsom den självklara principen: allt vad ni vill att människor skall göra mot er, det skall ni också göra mot dem.

Skolan behöver inte vara etiskt neutralt. Den kan lära ut en livssyn. Likaväl som det idag anses riktigt att skolan ställer sig bakom demokratibegreppet, kan den förespråka sådana värden som medmänsklighet och nästakärlek, vilka kan betraktas som odiskutabla. Ingen kan rimligen bestrida deras giltighet. Däremot kan man diskutera deras följder.

När skolan inte lär ut goda värden, kommer eleverna ut i livet som oskrivna blad och mottar impulser av skilda slag: från våldsserier, våldsvideo m m. De saknar etisk beredskap och kan därför inte avvisa det som är destruktivt. Utan en god personlighetskärna utbildar de flera dåliga egenskaper som lätt gör dem till dåliga medmänniskor.

Man kan inte begära att unga människor själva skall utbilda en god personlighet. Man kan inte heller begära att föräldrar och lärare självmant skall kunna ge de unga en karaktärsfostran. Det krävs att samhället engagerar sig, främst genom skolan.

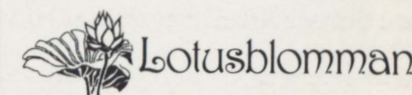
Säkert skulle en etisk fostran i skolan väcka entusiasm hos såväl elever som lärare och föräldrar. De flesta människor känner inom sig att detta är riktigt.

Skolan bör förvänta sig att alla elever betar sig på ett etiskt riktigt sätt, och den bör ge betyg i etik! Den etiskt okunnige

och oskicklige får dåligt betyg i det ämnet. Och vilken arbetsgivare vill gärna anställa en person med dåligt betyg i etik? För att få ett gott betyg gäller det att visa ett fint, medmänskligt uppträdande. Mobbning ger förstås ett dåligt betyg. Men med karaktärsfostran torde mobbningen nästan helt försvinna, liksom missbruk av narkotika.

När de unga gått ut skolan, är den etiska undervisningen slut då? Får folk göra som de vill då, och glömma de undan för undan vad de lärt sig? Etisk undervisning kan återkomma under militärtjänsten, under vuxenundervisning, i föreningar, studiecirklar, i företag och i fängelser.

Men kommer då inte svenska folket att storkna av etik, så att de vill spotta ut alltsammans och göra sig "fria"? Nej, etikundervisningen behöver inte dominera och kännas som ett tvång. När grunden har lagts i skolan krävs mest påminnelser, som erinringar om en livssyn och människosyn, som kan anses självklara och som är gemensam för oss alla i botten av vårt väsen.



— bokhandeln med böcker om personlighetsutveckling, filosofi, religion, astrologi, terapi, meditation m m.

Öppettider

Vardagar 14.30—18

Lördagar 10—13

Västergatan 8,
352 30 VÄXJÖ
Tel 0470/237 37

Vedaskrifterna och Krishnarörelsen

Per Svensson

Intresset för den gamla vediska litteraturen ökar i väst. En del västerlänningar tror att vedaböckerna bokstavligen innehåller djupa, gudomliga sanningar, på samma sätt som bokstavstroende kristna tror att allt i Bibeln är sant.

Men de som förälskat sig i hinduismen är okunniga om, eller bortser från, alla de grova felaktigheter som finns i vedaskrifterna.

Bland förespråkarna för vedaböckernas ofelbarhet finns Krishnarörelsen, som menar att all föregiven kunskap har fel och brister — utom den vediska.

Många religiösa påståenden går inte att kontrollera — och de är därför, från vetenskaplig synpunkt, nonsensuttalanden. Detta gäller exempelvis Guds existens och egenskaper, livet efter detta samt dom och straff på den yttersta dagen. Vi kan inte heller gå tillbaka i tiden och kontrollera om vissa påstådda mirakler verkligen har inträffat. Men i Bibeln görs påståenden om exempelvis världens skapelse som vi idag vet är felaktiga, och även i vedaskrifterna finns oriktiga uppgifter om det materiella universum.

Enligt Veda står jorden stilla i solsystemets centrum. Den varken rör sig eller roterar kring sin axel. På ett avstånd av 1 280 000 kilometer från jorden kretsar solen i sin bana kring jorden. Solen är bara hälften så stor som månen, och den ligger precis mitt emellan jorden och månen. (Srimad Bhagavatam bok 5, kapitel 4, vers 2.) Solen är den enda självlysande himlakroppen i universum. Stjärnorna är inte självlysande, utan de reflekterar ljus från solen. På ett avstånd av 2 560 000 kilometer från månen ligger flera stjärnor, och på samma avstånd från dessa stjärnor ligger planeten

Venus. På ett avstånd av 2 560 000 kilometer från Venus ligger Merkurius, och på samma avstånd från Merkurius ligger Mars. På ett avstånd av 2 560 000 kilometer från Mars ligger Jupiter, och på samma avstånd från Jupiter ligger Saturnus, som är den yttersta planeten i vårt solsystem enligt Veda. Alla de planeter — Uranus, Neptunus, Pluto — som vi inte kan se med blotta ögat, saknas i Vedas beskrivning av världen. Avståndet mellan jorden och polstjärnan anges till 50 680 000 kilometer. Hela universums diameter påstås vara 6,4 miljarder kilometer. Sol- och månför-mörkelserna orsakas av en planet/demon (Rahu) som ligger på ett avstånd av 1 152 000 kilometer från jorden. För-mörkelserna blir fullständiga eller partiella beroende på om Rahu rör sig i en rät eller böjd linje. (Srimad-Bhagavatam, bok 5, kapitel 24.) Polstjärnan är den högst belägna stjärnan i hela universum, och alla universums stjärnor och planeter kretsar kring den.

Vi får i Veda också veta att det finns enorma mängder vatten på universums botten. Om någon planet av någon orsak förstörs och inte längre kan sväva i rymden, faller den ner i havet på universums botten. (Srimad-Bhagavatam, bok 4, kapitel 17, vers 21.)

Dessa uppgifter är bara en liten del av alla de grova felaktigheterna i vedaskrifterna. Den som vill läsa mer kan exempelvis på stadsbiblioteket i Stockholm låna den femte boken av Srimad-Bhagavatam (utgiven av Krishnarörelsen). Där finns inga häpnadsväckande sanningar eller fullträffar, när det gäller uppgifter som kan kontrolleras, däremot en mängd häpnadsväckande felaktigheter. Det är därför förvånande att många människor idag betraktar boken

som ofelbar sanning.

Eftersom ingen falsk kunskap kan komma från en allvetande och ofelbar Gud, måste slutsatsen bli att den vediska "kunskapen" kommer från spekulera människor.

Nu säger säkert många att vi kan bortse från uppgifter om det materiella i Veda och i stället ta till oss kunskapen om det andliga, som är vad Veda först och främst handlar om. Men hur skall vi kunna lita på den andliga kunskapen, när vi inte kan lita på den materiella?

Jag har träffat flera Krishnahängivna som inte visste att de var med i en rörelse som förnekar jordens rotation kring sin axel, förkastar den vetenskapliga förklaringen till sol- och månför-mörkelserna osv. De nya i rörelsen informeras inte om dessa saker. I samband med invigningsceremonin måste de nya medlemmarna lova att inte kritisera de informationer som ges i den vediska litteraturen.

Krishnarörelsens representanter kritiserar mycket gärna andra (vetenskapsmän, kristna präster, den västerländska läkarvetenskapen) men den lära de själva predikar är i hög grad klandervärd.

Enligt Srimad-Bhagavatam, bok 8 kapitel 10, vers 38 ligger solen närmare jorden än vad månen gör. I en innebördsförklaring till vers 38 räknar Krishnarörelsens grundare Swami Prabhupada ut avståndet mellan jorden och månen. Det blir 152 500 000 kilometer! Enligt den femte boken av Srimad-Bhagavatam är avståndet mellan jorden och månen 2 560 000 kilometer. (I verkligheten är det genomsnittliga avståndet cirka 384 000 kilometer.)

Hare Krishna flickor utanför Åhléns i Stockholm



Så här skriver Prabhupada i sin förklaring av innebörden i vers 38:

"Dammolnet lade sig över hela horisonten, men när blodet stänkte ända till solen, kunde inte längre dammolnet hålla sig flytande i luften. En anmärkningsvärd sak i detta sammanhang är att det står att blodet nådde solen, men det sägs ingenting om att det nådde månen. Det är därför tydligt, vilket också framgår av andra ställen i Srimad-Bhagavatam, att det är solen, och inte månen, som är den himlakropp som ligger närmast jorden. - - - Solen kommer först, sedan månen, sedan Mars, Jupiter osv. Solen antas ligga 15 miljoner mil ovanför jordytan, och i Srimad-Bhagavatam kan vi läsa att månen ligger 250 000 mil ovanför solen. Därför är avståndet från jorden till månen omkring 15 250 000 mil. Om en rymdkapsel färdas med hastigheten 3 000 mil i timmen, hur kan den då nå månen på fyra dagar? Med den hastigheten skulle det ta åtminstone sju månader att komma till månen. Det är därför omöjligt att tänka sig att en rymdkapsel på sin månfärd nådde månen på fyra dagar?"

I bok 5, kapitel 20, vers 37 beskrivs hur solstrålarna sprids genom universum. Vetenskapsmännen kritiseras.

Översättningen av vers 37 lyder så här:

"Genom Krishnas högsta vilja har berget Lokaloka installerats som den yttre gränsen för de tre världarna — Bhurloka, Bhuvarloka och Svarloka — för att kontrollera solstrålarna i universum. Alla de lysande himlakropparna, från solen upp till Dhruvaloka, sprider sina strålar genom de tre världarna, men endast inom de gränser som anges av detta berg. På grund av att det är ytterst högt — det sträcker sig till och med högre än Dhruvaloka — hindrar det de lysande himlakropparnas strålar, som därför aldrig kan nå bortom det."

Och så här förklarar Prabhupada vad texten betyder:

"- - - Denna lysande beskrivning av hur solstrålarna sprids genom universums olika planetsystem är mycket vetenskaplig. - - - Denna kunskap är fulländad på grund av att den godtas genom lärjungekedjan. Den moderna vetenskapliga kunskapens historia sträcker sig däremot inte längre bakåt i tiden än ett par hundra år. Även om de

moderna vetenskapsmännen inte godtar de andra faktaframställningarna i Srimad-Bhagavatam, hur kan de därför bortse från de fulländade astronomiska beräkningar som existerade långt före de ens kunde föreställa sig sådana saker? Det finns så mycket information att hämta från Srimad-Bhagavatam. Moderna vetenskapsmän besitter emellertid ingen kunskap om andra planetsystem, och är i sanning knappast förtrogna med den planet vi lever på just nu."

I vers 38 kan vi läsa att universums diameter är 6,4 miljarder kilometer. Den uppgiften finns på flera andra ställen i vedaböckerna. (Enligt vetenskapen är

ett ljusår, alltså den sträcka som ljuset tillryggalägger på ett år, 9460 miljarder kilometer.)

Swami Prabhupada, som har grundat Krishnarörelsen (Hare Krishna-rörelsen) kom till USA från Indien 1965 och dog 1977. Han har översatt Srimad-Bhagavatam från sanskrit till engelska och kommenterat de olika verserna. Som man kan se har Prabhupada, liksom många andra okunniga personer, ett suveränt förakt för vetenskaplig kunskap. Det är märkligt att denne man har kunnat bli en auktoritet för en del människor i väst, mest ungdomar.



Gud i mänsklig gestalt: Krishna spelande flöjt.

Rent vatten i Danmark — fri energi i Schweiz?

Nils-Olof Jacobson

I förra numret berättade jag från mässan "Krop-Sind-Ånd" i Köpenhamn. Den för mig mest spännande utställningen hade DIFÖT, Dansk Institut for Ökologisk Teknik. Det är Nordens största förening på området, med ett par hundra medlemmar. Man ordnar föredrag på flera platser i Danmark och ger ut en snyggt producerad tidskrift, diföt-nyt, som kommer med fyra nummer om året.

DIFÖTs monter hade två teman: vattenrening och fri energi.

Vattenrening från "rymden"

I diföt-nyt nr 14 berättar föreningens ordförande, Børge Frøkjær-Jensen, en otrolig historia. DIFÖT har grupper av intresserade som studerar olika problem. En sådan grupp ägnade sig åt Viktor Schaubergers implosionslära och dess praktiska tillämpningar. Man försökte utveckla en apparat för vattenrening enligt hans principer.

"En av medlemmarna i gruppen är ett medvetet medium, fru Irma Höyrup. Sedan sin barndom har hon haft ovanliga förmågor. Redan som fyraåring lekte och talade hon med osynliga väsen... I sitt långa liv — hon är nu 82 år gammal — har hon använt sina andliga förmågor till att hela andra.

Sommaren 1981 meddelade hennes andliga ledare, att han önskade använda hennes perfekta förmåga att få information från den andliga världen till att konstruera en apparat för vattenrening.

Tre år senare berättade hon, med stor förvåning, vid ett möte i gruppen att "högastrala väsen eller främlingar" hade visat henne en gyllene päronformad sådan apparat, både in- och utsida. Väsendena från den högre världen sa att apparaten ska framställas nu, för att vara klar att användas vid en förfärlig vattenförorening, som kommer att drabba jorden i slutet av detta sekel.

... Utvecklingen har sedan helt och hållet letts av de främmande från ast-

ralplanet. Många möten har hållits mellan mediet och konstruktören (tydligt B F-J själv), varvid mediet på uppmaning av konstruktören har gett noggranna upplysningar om material, mått osv direkt från de främmande, som mediet ofta såg närvarande i rummet, och som ofta genom mediets mun talade direkt till konstruktören.

I dag, tre år efter synen... är apparaten utvecklad helt enligt den andliga vägledningen, vilket visas av att de upphöjda väsendena... kom igenom mediet med de välkända orden: 'Det är fullbordat. Börja massproduktion så snart som möjligt, det blir ett enormt behov av den i framtiden.'

Apparaten är nu under världspatentering, eftersom den innehåller vissa intressanta konstruktionshemligheter."

Den gyllene strålen

"Vattnet sprutas in i en gyllene päronformad behållare och företar en spirallrörelse moturs, den så kallade implosionsrörelsen, omkring en silverelektrod i ett koniskt, gyllene rör... vattnet är fortfarande i spirallrörelse när det lämnar apparaten," skriver Frøkjær-Jensen, och gör sedan en längre diskussion av de tekniska detaljerna. Han hänvisar till undersökningar av verkan: Kirlianfoton har visat att behandlat vatten har högre biologisk aktivitet än vanligt vatten. Steins laboratorium, välkänt i Danmark, har funnit att bakterieväxt hämmas. Groende frön upptar 20% mindre behandlat vatten än vanligt, vilket skulle tyda på högre biologisk aktivitet. Betong blir starkare på detta vatten än på vanligt, med mera.

Apparaten kostar 2.660:- dkr, men så är den också gjord enbart av ädla metaller: koppar, silver och 24 karats guld — allt enligt "rymdfolkets" anvisningar.

Jag har skrivit till firman två gånger och fått om kompletterande upplysningar, men inte fått något svar.

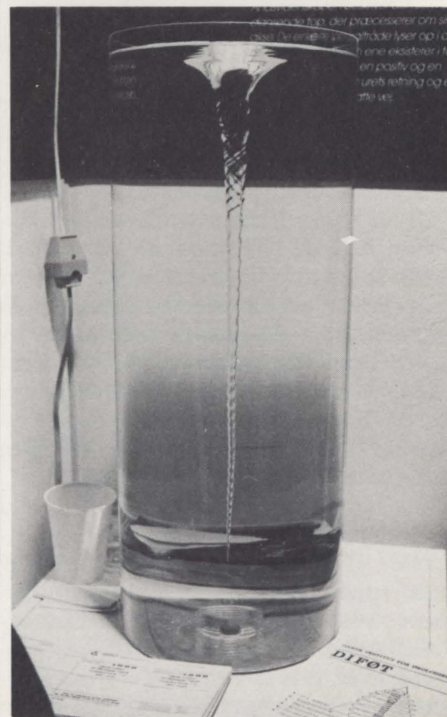
Det finns redan apparater för vattenrening enligt Schaubergers principer. Den tyska firman Jutta Fischer tillver-

kar "Original Martin Wasserwirbler", som har sålts i mer än tio år. Den dyraste modellen, i förkromad koppar, kostar 585 kronor. Man anger testresultat som visar att vattnets kvalitet förbättras i olika avseenden. En nackdel är att endast kallvatten påverkas, eftersom varmvattnets struktur enligt Schaubergers synsätt redan är förstörd. (Ingenting sägs om detta i den danska broschyren.)

I Sökaren 6/87 finns en bild på en prototyp till en vattenrenare, konstruerad enligt Schaubergers principer av dansken Arne Poulsen. Den har dock inte kommit i produktion.

Fri energi i Schweiz?

I DIFÖTs monter fanns en induktionsmaskin, som vi kan minnas från vår barndoms fysiklektioner. Genom att veva runt en skiva kan man få gnistor mel-



En vattenvirvel åstadkommen av en liten 2 watts motor. Kanske sådana på sjöbotten kan syrsätta vattnet i döda sjöar?

lan ett par elektroder. Ett stort foto visar de en maskin som kunde påminna om induktionsmaskinen. Texten till bilden säger:

"I Schweiz vid byn Linden har ett kristet kollektiv utvecklat en maskin, som kan omsätta vakuum-fältets energi till direkt fysiskt arbete. Maskinen startas genom att två akrylskivor med händerna sätts i rotation, i motsatta riktningar. Sedan kör maskinen vidare utan någon form av synlig yttre kraftförsörjning. Maskinen kan leverera 3-5 kilowatt, 300 volt likström, i kontinuerlig drift.

Maskinens unika egenskaper är ytterst väldokumenterade, och intresset för att kopiera och utnyttja konstruktionen är stort över hela världen. Men upfinnarna vill för närvarande inte avslöja konstruktionshemligheterna. Det bedrivs intensiva försök att förstå deras konstruktion."

Hur har det gått med alla försök att fånga "den fria energin"? DIFÖTs medarbetare svarade att de i varje fall är hundra procentigt säkra på maskinen från Schweiz. Medlemmar från föreningen har varit där och själva kunnat se den i drift. De menar att den fungerar: levererar energi utan tillförsel av energi.

Jag skrev till kollektivet utanför Linden, och därifrån kom snart svar. Brevintervjun finns på sidan 22.

Vad ska vi tro om detta? Jag har här bara redovisat vad som kunde ses i montern och läsas i skrifterna. Finns mannen den idealiska vattenrenaren i Vedbæk, och den första bevisligen fungerande fri-energikonverttern i Linden? Båda anges dessutom ha tillkommit under direkt ledning av "högre väsen".

Framtiden ger nog svar.

Referenser

Olof Alexandersson: Det levande vattnet — om Viktor Schauberg och en ny teknik för att rädda vår livsmiljö. 5. uppl, Proprius förlag 1986. Innehåller flera bilder på vattenrenare, bl a Martin-virvlar på sidan 154 och en apparat liknande Poulsens på sidan 111.

Martin-virvlar säljs i Sverige av Gunnard Bioprodukter, Hj. Selandersgatan 1 D, 416 74 Göteborg, tel 031-25 52 67.

Vattenrenaren "Den gyldne Stråle" säljs av Ökologisk Teknik, Ellebuen 21, DK 2950 Vedbæk.

Dansk Institut for Ökologisk Teknik (DIFÖT), Christoffers Allé 84, 1.th, DK 2800 Lyngby. Alla intresserade kan bli medlemmar, årsavgift 200 dkr.

diföt-nyt nr 14, november 1988, har artiklar om vattenrenaren och Linden-maskinen.

Hans Nieper: Revolution in Technology, Medicine and Society, MIT Verlag, Oldenburg 1985. På sidorna 360-62 ges en entusiastisk beskrivning av ett studiebesök i Linden 1984.

Sökarna

Sökarna är privatreligiösa, dvs de bekänner sig inte till de etablerade religionerna, åtminstone inte helt och fullt. Det menar religionsforskaren Antoon Geels i Lund, som intervjuades i Sydsvenskans artikelserie "Sökarna".

"Jag tycker att man kan kalla det ett slags 'tillsvidarereligion'", säger forskaren. "Många sökare påpekar att 'det här tycker jag nu, men saker och ting är kanske förändrade om tio år. Då är det möjligt att min tro ser annorlunda ut'."

Sökarna är ofta öppna för nya aspekter och inte främmande för att kombinera olika religioner med varandra. Raka motsatsen till att vara sökare är att avsluta sig till en auktoritär sekt som styr med fast hand, typ Livets Ord och Scientologikyrkan.

Källa: Artikel av Catarina Gisby i Sydsvenskan 24 december, 1988.

Helt om

Det händer att folk byter livsåskådning, går över till motsatta lägret. Alltför vanligt är det inte, så när det förekommer, lägger man märke till det. Johan Hjärne växte upp i ett kristet hem och påbörjade en prästutbildning. Men ju mer han läste Bibeln desto mer insåg han hur absurd det var att bygga sin livsåskådning på den. Det blev ingen plötslig omvändelse, utan en lång frigörelseprocess, under vilken han bröt med det han trott på i hela sitt liv. Nu är han medlem i Human-Etiska Förbundet, där ateister och agnostiker samlas.

— Det finns ingen tolerans i den kristna läran, säger han.

Källa: En artikel av Zoran Buric i Smålands-Posten 11 mars, 1989.

BÖCKER OM TIBET på svenska!

Bornstein, Anna C: **Dalai Lama och den buddhistiska vägen**. 206 sidor. 150 kr. Utförlig presentation av Dalai Lama, hans filosofi och gärning.

Aronsson, G-M: **Heliga helande bilder**. 59 sidor format 21 x 30 cm, 140 kr.

Redogörelse för thankamåleriets grunder och religiösa betydelse.

Hyde-Chambers, F. R: **Laman och den röda draken**, 533 sidor, 180 kr. Roman om Tibet. Förf är känd brittisk Tibetexpert.

Norberg-Hodge, H: **Ladakh, den tredje vägen till Himalaya**. 168 sidor, 135 kr. Förf bor i Ladakh och har grundat Ladakh Ecological Center.

Peissel, M: **Konungariket i Himalaya**. 232 sidor, 280 kr. Praktverk med 116 färgfoton, förf är doktor i antropologi.

Böckerna beställs genom insättning av likvid på postgiro 460 75 60-2. Ange önskade böcker på talongen.

Begär vår kompletta boklista!

Bokförlaget EMPATUM
Engelbrektsgränd 39
114 32 STOCKHOLM
tel 08-1005 96



Tarotkort, Pendlar, Kristallkulator
Mystery House erbjuder dessutom litteratur
om tarot, pendlar, numerologi, horoskop mm
Sänd 6 kr i frimärken så skickar vi broschyr.

Mystery House

Box 64, 640 61 Stallarholmen, Tel 0152-430 15

Methernitha

ett hemlighetsfullt sällskap i Schweiz

Nils-Olof Jacobson

I tidskriften "diföt-nyt" nr 14 återges ett brev från kollektivet Methernitha i Schweiz. Brevet är ställt till en amerikan, som hade erbjudit sig att hjälpa till att utveckla och sprida "energimaskinen". Methernithas företrädare skrev i augusti 1987 bland annat:

"Vårt första mål när det gäller att utveckla en ny värld är att bli klara över vårt felaktiga beteende i förhållande till vårt eget liv och Guds heliga lagar, för att först kunna befria vår individuella värld och leda den till en ny och evig framtid. Bara den som har nått ett gott stycke på den vägen har förmåga och rätt att aktivt deltaga i Guds stora plan att skapa en ny värld.

Vår energimaskin har utvecklats enligt dessa principer. Dess användning i bredare kretsar lyder under samma principer som styrde dess uppfinning och konstruktion. När och hur denna kan bli möjligt ligger i händerna på samma 'högre makter' som är upphov till vår kunskap. Det skall också sägas, att maskinen ur rent teknisk synvinkel ännu inte är klar för kommersiell produktion, även om den producerar energi och allmänt fungerar bra.

Av dessa skäl kan vi tyvärr inte uppfylla Er önskan. Om Ni har vidare intresse av vårt sätt att bygga en ny värld, är Ni välkommen att kontakta oss igen."

Jag skrev till Methernitha och frågade närmare. Som svar fick jag ett brev från F. Bosshard, och några skrifter. Bifogade färgbilder visar prydliga trevningsshus och en blomstrand park.

Hur har Methernitha bildats?

— På 50-talet förenades en grupp idealister i byn Linden av en önskan att förverkliga ett liv enligt kristna principer. De bildade 1960 sällskapet Methernitha för att ge det materiella underlaget för en boende- och arbetsgemenskap.

Vad lever ni på?

— Vi har en mekanisk verkstad, där vi tillverkar högkvalificerade produkter i metallbranschen. Det finns också ett rationellt snickeri.

En elektronikverkstad bygger bla kompletta studioutrustningar. Vi har eget jordbruk och trädgårdsdrift.

Alla medlemmar arbetar som ansvariga delägare, med samma rättigheter och plikter efter sina möjligheter, utifrån mottot "En för alla och alla för en".

Hur styrs gemenskapen?

— Vi är som en storfamilj. Alla medlemmar har lika bestämmanderätt. Hela gruppen väljer årligen en föreståndare, som sköter det administrativa. För att förverkliga särskilda projekt bildar vi efter behov grupper med tillgång till fackmän.

Vilka mål har ni?

— Methernithas mål och idéer är förankrade i den Heliga Skrift. Vi vill återföra mänskligheten till det sanna livsmålet, genom att lära den sanna förståelsen för Guds urgamla bud. Methernitha är öppet för var och en, som åter vill bli ett äkta barn av Gud.

Hur arbetar ni för att förverkliga dessa mål?

— Utvecklingsarbete och forskning på olika områden är integrerade delar av

Methernithas verksamhet. En avdelning för alternativ energi utforskar välbekanta och ännu obekanta energikällor, som inte belastar miljön. När det gäller utnyttjande av den fria eter-energin, så har en konstruktion inom Methernitha blivit känd i fackkretsar över hela världen. Vi utnyttjar också vatten-, vind- och solkraft.

Forskningsgruppen för naturläkekunst förenar gamla och nya kunskaper till enhetliga behandlingsmetoder, som tar hänsyn till hela människan i förhållande till hennes miljö.

En mineral- och ädelstenssamling är grunden för vår forskning på detta område, långt ut i vetenskapens gränsområden.

Så långt den officiella informationen, som är knapphändig och kryptisk. Methernitha har också en hemlig sida. Man vill inte berätta närmare om vilken form av urkristendom som är grundlag för gemenskapen. "Det är nödvändigt för



En frienergikonverter.

var och en som börjar vandra den Himmelska vägen att hålla tyst om allt han hör, tills han får instruktion att hjälpa andra som söker råd." Den som vill bli medlem av gruppen får vara beredd att lämna sin gamla livsstil. Alkohol, tobak och "världsliga nöjen" förekommer inte i gemenskapen. Av berättelsen i Niepers bok framgår att den tekniska standarden och kvaliteten på inredningen i byggnaderna var hög. Varje medlem hade TV i sitt rum — men den var ansluten enbart till den interna TV-stationen och kunde inte ta emot några program utifrån. Författaren, som uppenbarligen hade tekniska kunskaper, var imponerad över vad han såg i verkstäder och växthus. Den andliga sidan diskuteras dock inte i hans rapport.

När energimaskinen 1983 blev känd i fackkretsar, började besökarna strömma till. Hela busslaster kom med mer eller mindre seriöst intresserade. Besöken blev så många att de störde verksamheten. Därför har man nu helt stoppat visningarna av maskinen.

Själva namnet "Methernitha" symboliserar det hemlighetsfulla i gruppen. Det är sammansatt från flera språk och "betyder ett visst Guds brödraskap, som bygger på de himmelska lagarna. Bara den som tillämpar Guds bud på sig själv, kan lära grunden för att rätt förstå Methernithas historia".

Man betonar, att bara den som är beredd att utforska Methernitha inifrån dess egna förutsättningar kan uppfatta den djupa visdom som på en hemlig väg kan leda till den gömda "lyckans dal". "Methernitha lär hur man korrekt tillämpar Guds Lag, så att människans tro kan bli levande och verksam igen. Ingen idag kan ana vad sann tro kan åstadkomma."

Den som är allvarligt intresserad av arbete och kunskap inom Methernitha är välkommen att ta närmare kontakt. "Men för den som tar kontakt av nyfikenhet, kommer Methernitha att förbli ett främmande land och en olöslig gåta".

Methernitha, CH-3517 Linden, Schweiz

Dr Benvenistes resultat

Som vi meddelade i nr 10, 1988 har forskare (13 stycken) vid INSERM-institutet i Paris, under ledning av den ansedde professor Jacques Benveniste, rapporterat märkliga resultat, som tycks stödja homeopatin. (Vid INSERM sysslar man vanligen med im-

munfarmakologi och allergiforskning.) Det har visat sig att man kan späda ut en vattenlösning av ett antistoff praktiskt taget i det oändliga utan att lösningen mister sin biologiska aktivitet.

Forskarna fick en rapport publicerad i den ledande brittiska naturvetenskapliga tidskriften *Nature*, 30 juni 1988. Dessförinnan hade redaktören för *Nature*, John Maddox — med en bakgrund i teoretisk fysik — under en vecka besökt professor Benvenistes laboratorium tillsammans med illusionisten James Randi och en person som har specialiserat sig på att avslöja fel i vetenskaplig litteratur, Walter W. Stewart. Ingen av herrarna hade tidigare sysslat med sådan forskning som bedrivs vid INSERM-institutet.

Natures tremannagruppansåg att Parisforskarnas slutsatser var oberättigade och meddelade läsekretsen detta i en rapport. Efter en veckas undersökning var de beredda att döma ut fem års arbete vid INSERM-institutet och vid fem andra laboratorier i olika länder (Israel, Italien och Kanada). De grundade sin slutsats främst på ett "dubbelblindtest" — det enda som de bevittnade — vilket gav negativt resultat: ingen av de förtun-

nade lösningarna av antistoffet hade någon som helst verkan.

I en replik i *Nature* förklarar Benveniste att gruppen från *Nature* betedde sig som amatörer. De begrep inte vad forskarna höll på med, och de skapade en mycket obehaglig atmosfär av misstänksamhet, vilket ledde till rädsla hos forskarna och gjorde arbetet pressande. Anklagelser för fusk låg i luften. Benveniste hade helst stoppat forskningsparodin, men avstod från detta, eftersom det lätt hade kunnat uppfattas så att de hade något att dölja.

Dessa händelser väckte ganska stor uppmärksamhet i vetenskapliga kretsar och i media. En del kommentatorer applåderade Maddox och hans vänner för att de "avslöjat den dåliga forskningen" i Paris. Andra blev upprörda över *Nature*-gruppens uppträdande på Benvenistes laboratorium.

Vad skall man anse om denna sak? Ja, det är väl som professor Benveniste skriver i sin replik att det rör sig om ett vetenskapligt problem, och det kan endast lösas genom upprepade experiment vid flera laboratorier.

SM

D R Ö M K U R S — Sommarvecka i vacker Skärgårdsmiljö med Louise Minerva Frostegren

KURS I

Drömkunskap — Livskunskap
Esoterisk drömtolkning. Natt-Dags-Livsdröm. Frågor-Diskussioner. Symbolförståelse. Manlig-kvinnlig aspekt.
Vecka 28, 36, 41

KURS II

Drömmar — Självförverkligande
Upplevelseinriktad kurs. Lämna det gamla och ta nästa steg. Finn Din Vision och Förverkliga den. Finn självförtroende och stöd i det nya.
Vecka 24, 30, 32

Endast 10 deltagare. Ring 08-82 21 99 för prospekt.

Vad vet Du egentligen om Kristen Vetenskap?

I sin bok

KRISTEN VETENSKAP - EN LIVSSYN OCH ETT SÄTT ATT LEVA

förklarar författaren De Witt John vad denna världsomspännande religion verkligen innebär och hur den i otaliga situationer varit människor till hjälp.

V.g. texta

Klipp ur och sänd till:

KRISTEN VETENSKAPS
LÄSRUM

Storgatan 3
411 24 GÖTEBORG
Tel. 031-13 05 85

Sänd mig De Witt Johns bok mot postförskott, kr 50,- + porto.

Namn _____

Adress _____

Postadr _____

Margaretta och andarna

Örjan Björkhem

Den 31 mars år 1848 knackade den då trettonåriga Margaretta Fox på väggen i sitt sovrum i Hydesville utanför New York. Efter en liten stund kom det tre knackningar till svar — i det ögonblicket etablerades för första gången i modern tid kontakten med andevärlden, med en värld bortom både livet och döden.

I alla fall var det så som Maggies föräldrar tolkade det hela. Och de borde kanske veta vad de talade om eftersom fadern, John Fox, var metodistpastor, och det var troligen han som först kom på att de egendomliga knackningarna runt om i huset måste komma från en avlidens anda.

Snart nog började familjen bjuda in grannar och vänner som fick komma och i ett halvmörkt rum höra hur anden knackade fram svar på alla deras frågor. Mest tycks de ha frågat hur gamla de själva var och liknande frågor som varit lika enkla för levande som döda människor att svara på.



Stick, seans hos systrarna Fox enligt en samtida gravyr. Det förekom alltså inte bara knackningar på deras seanser, utan borden påstods röra sig precis som hos andra samtida medier.

Bedrägeri

Naturligtvis var det många som trodde att Maggie och hennes syster Kate, som bara var 11 år, själva åstadkom ljuden genom att knäppa med tårna eller något liknande. Man genomförde också flera undersökningar i en samlingssal på orten — en av undersökningskommissionerna bestod av enbart damer för att de skulle kunna glutta under Maggies kjolar. Men undersökarna försäkrade att detta verkligen var någonting oförklarligt — det var verkligen paranormalt. Och systrarnas föreställning fick en speciell dimension av att Poughkeepsiesiaren, Andrew Jackson Dawis, redan i något år hade förutsagt att andevärlden skulle ta kontakt på ungefär det här sättet.

Anden kunde också berätta om sig själv — han berättade att han hade blivit mördad av en tidigare ägare av huset och nu låg nergrävd i källaren — spöke-rierna skulle alltså bero på hans längtan efter att få hamna i vigd jord. Man grävde också i källaren och det påstods att

Stormflod

Margaretta och systemen Kate hade emellertid nu uppfångats av den stormflod som kallades spiritismen och som hade sitt upphov helt och hållet i de första försynte knackningarna i flickornas sovrum. Efter bara ett par år fanns det över 30 000 yrkesverksamma medier runt om i Amerika. En av de mest framgångsrika var deras egen syster Leah, för hon hade nu också lärt sig — visserligen knackade andarna aldrig så duktigt hos henne, men hon var desto bättre på att ta betalt.

Flickorna måste ha blivit skrämde av vad de åstadkommit, för på ett mycket

tidigt stadium, redan i november 1849, sa de och andarna att förbindelsen skulle brytas — men de orkade bara med tystnaden en mycket kort tid. Kanske hade de vant sig vid uppmärksamheten, kanske var det pengarna som drog.

Kärlek och tragedi

I alla fall flyttade familjen till New York där flickorna under Leahs ledning började ge offentliga seanser — som den här sortens sessioner med frågor och svar kallades. Den engelska deckarförfattarinnan Ruth Brandon har i sin spännande bok "Spiritualisterna"¹⁾ beskrivit hur stackars Maggie mötte kärleken. Samtidigt mötte hon tragiken.

Det var nämligen nu den kände polarforsaren doktor Elisha Kent Kane blev förälskad i sextonåringen. Kane kom från en av Philadelphias finaste familjer och han blev visserligen upp över öronen förälskad, men samtidigt var han oerhört starkt medveten om hur högt han stod över stackars Maggie.

Han överhopade henne med kärleksbrev — och med brev där han tog farväl för evigt. I ett av dem skrev han:

Du är förfinad och älsklig och kunde kanske med en annan uppföstran ha varit oskyldig och konstlös; men du är inte värdig någon längre uppmärksamhet från min sida. Du kan aldrig någonsin höja dig upp till mina idéer och ambitioner; jag skulle aldrig kunna sänka mig till din nivå... Maggie, älskling, bry dig inte mer om mig. Jag älskar dig för mycket för det och du vet ju att jag har högre mål; för precis som du har ditt dagliga slit med att få in pengar har jag min stackars fåfänga. Jag är lika hängiven mitt kall som du stackars barn är hängiven ditt. Kom ihåg som i en sorts dröm att de Arktiska Havens doktor Kane en gång älskade andeknackningarnas Maggie Fox.

Men dagen därpå uppvaktade Kane återigen Maggie och försökte förtvivlat få henne att sluta med sina andekontak-



ter som han inte alls trodde på. Vad hon skulle leva av var inte hans problem. Någon tanke på att presentera henne för familjen hade han aldrig — han tyckte själv att han var för fin för henne.

Etikettsutbildning

Men när doktor Kane seglade till Arktis igen år 1853 inackorderade han Maggie hos några släktingar som skulle lära henne hyfs och att föra sig för att bli hon värdig. Stackars Maggie måste ha känt sig litet som en gris som göds till slakten — så mycket mer som det finns klara antydningar om att hon var den mer begåvade av de två.

När han kom tillbaka efter två år, krönt av ära, satt Maggie och väntade i New York. Men han kom inte till sin väntande fästmo — i stället kom en av hans goda vänner för att få tillbaka alla de brev som Kane skickat till Maggie.

Skandal

När han själv slutligen kom två dagar senare var det för att be Maggie att skri-

va på ett papper där det stod att de aldrig tänkt gifta sig och aldrig varit förlovade. Det skulle hans mor ha att visa pressen, för nu hade det börjat ryktas om den förfärliga skandalen.

Maggie grät och skrev på — men Kane tycks i alla fall ha haft så mycket hut i kroppen att han inte lämnade brevet till sin mor.

Han tycks inte heller ha kunnat hålla sig borta från Maggie — snart nog var de återförenade och han iscensatte ett "bröllop" hemma hos Maggie, för att de skulle kunna leva som man och hustru. Maggie trodde antagligen att hon blev gift på riktigt också om det fortfarande hölls hemligt. Vid det här laget var Kane sjuk, men han talade om vad han skulle testamentera till Maggie — aldrig mer skulle hon behöva försörja sig på att lura människor att de hade kontakt med andevärlden.

Kane reste till Södern för att bli frisk i det varma klimatet — utan Maggie, för fortfarande vågade han inte berätta för sin mor om "äktenskapet". Han dog vid ankomsten till Havanna och nu visade det sig att han inte ens vågat nämna henne i sitt testamente, istället hade en broder fått i uppdrag att se till att Maggie fick sin försörjning.

Leah, Kate och Margaret Fox samt Maggies fästman, upptäcktsresanden Elisha Kent Kane.

Utpressning

Naturligtvis ville familjen inte ge henne ett öre — inte förrän det framgick att Maggie hade kvar doktor Kanes brev som hon hotade att publicera. Ett par år fick hon en ynkelig summa, men slutligen tvingades hon publicera breven år 1862. Men då var både Maggie och doktor Kane bortglömda och den fina familjen drabbades aldrig av någon skandal och kunde kanske trösta sig med den besparing de gjort. Ruth Brandon tror att orsaken till att den fina familjen reagerade så häftigt var den "fria kärlek" som ansågs utmärkande för spiritualister. Det kan dock inte ha gällt Maggie, för en mer trogen och mindre fri kärlek är det svårt att föreställa sig.

Spiritismen med systemen Leah i spetsen hade emellertid för länge sedan sprungit förbi Maggie och Kate som nu fick försörja sig på sina knackningar på olika bakgator medan Leah rörde sig i den verkliga societeten.

År 1888 var Maggie i England, dit hon hade rymt med Kates två barn för att de inte skulle tas för vanvård av myndigheterna. För vid det här laget var båda systrarna svårt alkoholiserade.

Erkännandet

Men samma år fick Maggie sin stund i rampluset igen. Den 21 oktober var hon tillbaka i New York där hon inför den församlade pressen erkände att alla hennes andekontakter bara varit bedrägerier — hon och Kate hade först åstadkommit ljuden med äpplen de hade hängande i snören bakom sängarna — sedan hade de åstadkommit dem genom att knäppa med tårna. Hela spiritismen byggde på ett enkelt bedrägeri av två småflickor, som sedan inte vågat erkänna, sa Maggie. Och Kate var med och bekräftade vartenda ord — fast hon snart ångrade sig.

Det här skulle väl vara en sorts hämnd på systemen Leah som bara gick från klar-

het till klarhet. Men så fungerade det aldrig. Vid det här laget avslöjades så kallade medier varje dag och det hindrade inte på något sätt att intresset bara växte.

Kanske hade Maggie räknat med att nu kunna försörja sig på avslöjanden i stället. Men så blev det inte. Istället fick hon ta tillbaka sitt avslöjande och kunde en tid försörja sig på att ge seanser igen.

I alla fall sägs det att när Margaretta dog år 1895 så ekade det lilla rummet av knackningar och andra tecken på att förbindelsen med andra sidan var öppen. Hon lades i en fattiggrav där hon snart fick sällskap av systern Kate.

Den arma Margaretta Fox fick aldrig någon utbildning — för under sin uppväxt försörjde hon familjen med sina knackningar och Leah sparkade bakut så fort som någon ville att Maggie skulle göra något annat än förmedla andekontakter. Den korta kursen för att bli Kane värdig handlade nog mest om hur man skulle föra sig i Philadelphias finare salonger som hon aldrig fick se. Maggie tvingades inte bara bli bedragare, hon fick också bli utpressare för att alls få några ynkliga ören av arvet efter sin man, doktor Kane, som gärna tampades med isbjörnar men aldrig vågade erkänna sin halva kärlek för sin mor. Och hon dog, hopplöst alkoholiserad och övergiven av alla utom sina vänner från andevärlden, vänner som väl knappt existerade ens i hennes egen fantasi. Och hon

fick väl inte precis se något av livets solida — under hela sitt liv blev hon bara utnyttjad och av de hundratals miljoner som snart omsattes av spiritismen var det inte många dollar som fann vägen till hennes börs.

Ändå är det så att trots att vi inte har några egentliga anledningar att tro att Maggie någonsin åstadkom någonting paranormalt eller övernaturligt, så kan vi inte ens lita på hennes beaktelse, så hopplöst förvirrat blev hennes liv.

Själv tror jag faktiskt fullt och fast på att det finns paranormala fenomen — men som forskare tvingas jag erkänna att vi inte har några som helst hållbara bevis för dem. Och på sätt och vis kanske man skulle tycka att själva grunden ger med sig när man sätter sig in i Maggie Fox's historia.

Jag tänker inte riktigt så, för jag tycker trots allt att Maggie själv är mer fascinerande än frågan om vad som verkligen hände i Hydesville år 1848.

Och hennes historia bara bekräftar att den kanske mest fascinerande delen av ämnet parapsykologi just är psykologin — människorna och hur de reagerar när de tror sig stå inför någonting övernaturligt.

¹⁾ Ruth Brandon: The Spiritualists. The Passion for the occult in the Nineteenth and Twentieth Centuries. Weidenfeld & Nicholson, London 1983 (UB D 84/40).



Systrarna Fox fick mycket snart se sig överflyglade av Eusapia Palladino som var väsentligt skickligare när det gällde så kallade "fysiska fenomen".

Här syns Eusapia vid en av de bordslevitationer som gjorde henne till ett av historiens mest berömda medier. Herrarna har till uppgift att kontrollera hennes händer och fötter, men hon brukade kasta sig fram och tillbaka under seansen och de fysiologiskt intresserade forskarna konstaterade ofta att hon fick "orgasmer" under seanserna så det finns anledning att undra om kontrollörerna kunde bibehålla någon kylig objektivitet.

Eldreds magnetiska stol var litet av höjdpunkten för de stora avslöjandena, så när Margaretta "erkände", försvann det i betydligt mer spektakulära nyheter. Det kända fysiska mediet Charles Eldred brukade alltid frakta med sig sin egen stol från stad till stad när han gav seanser. Den var nämligen så laddad med "magnetism" att materialisationerna blev bättre då den användes. När han avslöjades kom förklaringen: stolen hade ett avtagbart ryggstöd. Innanför det fanns både "andeansikten", peruker, mantlar och egentligen allt som andevärlden behövde för att kunna bevisa sin närvaro.



Annika Langlé Ljus och färg som helande kraft

Vi påverkas av färgerna omkring oss, så även av ljuset. Boken lär ut hur man använder ljus och färg för att hela sig själv och andra. Med färgtest och separat övningskassett. Ca 185 sid.
Utkommer i april 1989. Pris: 168:-

NYHET! Första boken på svenska om kristaller...

KRISTALLboken

En bästsäljare i USA, nu på svenska. Författarinnan Uma Silbey visar på ett inspirerat sätt hur man använder bergskristaller för sin egen personliga utveckling. Stenar och kristaller i synnerhet, sägs ha en positiv påverkan på oss människor om de används på rätt sätt.

Inbunden. 224 sid.

Pris: 165:-

Louise L. Hay Min kärleksfulla kropp

Boken ger dig en kärleksfull attityd till din kropp. Lär dig att älska dig själv som du är, genom affirmationer i dagboksform under en månad. Utkommer i april 1989. Ca. pris: 75:-

Shakti Gawain Speglingar i ljuset

Succéförfattarinnan till Kretaiv visualisering och Att leva i ljuset. En dagbok med affirmationer för årets alla dagar. Ca 380 sid. Utkommer i juni 1989. Ca. pris 156:-

Alla våra andra böcker finns i bokhandeln: Du kan hela ditt liv av Louise L. Hay, Musikens helande kraft av Hal A. Lingerman och naturligtvis Kreativ visualisering och Att leva i ljuset av Shakti Gawain (båda nu sålda i över 10.000 ex vardera!). För utförlig katalog ring eller skriv till:

ENERGICA FÖRLAG, Box 8, 794 00 Orsa. Tel 0250-424 42

De ursprungliga tantriska meditationerna förmedlade av vår tids yogier

Inget kan jämföras med en personlig träning och vägledning för den som verkligen vill lära känna yoga och meditation.

Swami Janakananda är förmodligen den enda i Europasom undervisar i hela den stora Kriya Yoga. Det krävs ett särskilt kunnande och helt speciella villkor för att kunna hålla på med en så djupgående undervisning. Vår internationella kursgård Håå i Småland och lärargruppen möjliggör denna transformerande upplevelse.

Vi har intensiva internatkurser på olika nivåer. Från 10 dagar till 3 månader - en unik tilldragelse inom modern yoga och meditation.

«3-månaders kursen tycks ha en förmånlig psyko-fysiologisk effekt på elevernas autonoma nervsystem och hjärna. Balansen i dessa två viktiga system blev på ett avgörande sätt förbättrad ... mot en generellt bättre avspänning och stabilitet samt mindre ångest och oro hos eleverna vid kursens slut.» (Psykolog E. Hoffmann)



Upplev Yoga Nidra

Ett kassettband som får dig att ligga stilla med slutna ögon - och lyssna!

«Detta band är en hit, om man kan tala om hit inom avspänning.» (A. Thompson, terapeut och New Age bokhandlare i England)

«Bandet är det mest inspirerande jag har hört på länge. Det är ett multidimensionellt konstverk av ett sällan skådat slag.» (Mikael Lammgård, Växthuset Kaprifol, Fjällbacka)

«Efter att ha fört en stressad tillvaro med ett arbete som nästan helt slog sönder min förmåga att leva i nuet, har jag nu åter börjat att glädas åt varje ny dag, att inte i onödan bekymra mig om morgondagen. Jag har åter lärt mig själv att skratta. Jag tycker det är fantastiskt.» (E. Berg, Ludvika)

«Yoga Nidra liknar inget jag har hört tidigare. Den [Swami Janakanandas vägledning] ackompanjeras av dels naturljud, dels musik av den indiske musikern Roop Verma. Bland annat spelas ljudsymboler för de olika chakras, enligt den musiktradition som kallas Nada Yoga. Upplevelsen av en sådan övning bliver naturligtvis individuell. Själv finner jag den helt fascinerande. Jag känner mig uppfriklad och vitaliserad efter övningen, och tänker fortsätta med den.» (Nils-Olof Jacobson i Sökaren maj 1985)

Bandet finns på svenska, engelska, danska och tyska. Pris: 110 kr.

SKANDINAVISK YOGA OCH MEDITATIONSSKOLA

Håå Kursgård, 340 13 Hamneda. Tel. 0372 - 55063

Vi har även kvällskurser i Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg och i flera städer i Småland och Halland, samt veckoslutskurser i olika delar av landet. Ring gärna och begär broschyrer och ytterligare information på tel. 0372-55063.

En konstnärs sanningssökande

Text Liselotte Weissbach

Foto Christer Edling



Agneta S-Lepic, en sanningssökare och konstnär som gärna delar med sig av sina tankar, upplevelser och målningar.

- **D**et handlar om en längtan. En längtan att nå hem. Det handlar om att vara sann, riktigt sann. Är du sann uppstår en ton eller melodi som är fri. Det handlar också om att släppa greppet om det vanliga dagsmedvetandet.

Agneta S-Lepic förklarar i ord vad konstnärskapet betyder för henne, men

orden känns nästan trånga.

— Ja, ord kan ibland begränsa, säger Agneta. När vi första gången satte ett ord för Gud innebar det en begränsning, jämför hon. Agneta vill få igång en diskussion i konstnärskretsar om konst och ärlighet. Om konst och andlighet. Finns det en andlig aspekt i konsten idag? Har medvetandet gränser? Vad

säljs och visas på salongerna? Är det häftiga trender som styr skapandet? Spekulative marknadskrafter? Vem orkar och vågar gå sin alldeles egen väg?

Agneta ägnar sig sedan två år tillbaka åt måleriet. Hon har en gedigen utbildning som inte bara omfattar målning. Via konst- och teaterskolor i Stockholm och Paris har hon utvecklat sitt konstnärliga skapande.

Agneta protesterar mot den konst som bygger på löpande-band-principen, enligt formeln — du måste måla minst två bilder om dagen, i veckan, i månaden för att bli bra.

— Själv kan jag bara måla när jag är inspirerad, förklarar Agneta.

— Jag ser mig som en kanal. En funktionär som förmedlar en andlig och större verklighet ner på det fysiska planet.

— Kandinsky beskriver det så fint i sin angelägna bok "Om det andliga i konsten":

— Konstnären skapar aldrig någonting nytt, han avtäcker mer och mer av ett stort redan färdigt och existerande kosmos. Han kan vända sin spegel så att den reflekterar något som tidigare aldrig reflekterats. Och varje föremål är ett andligt väsen som talar till själen.

Agneta utstrålar en härlig omedelbarhet när vi pratar med varandra. På uppmaningen att beskriva sig själv nämner hon humorn och sinnet för det dramatiska som framträdande egenskaper — och gåvor. Hon anser sig vara autodidakt trots utbildning via etablerade konstakademier och scenskolor.

— Jag har alltid gått min egen väg, berättar Agneta. Och det har varit en ensam väg, även om jag alltid har känt mig vägledad och styrd.

Den ensamma vägen inleddes redan i början av 70-talet när Agneta som vikarierande skolpräst i Stockholm — inspirerad av bla Elisabeth Kübler-Ross, Raymond Moody och Den tibetanska dödsboken — arrangerade debattkvällar på fängelser, skolor och inom sjukvården på temat Kristen etik, Döden i andra religioner och Tibetansk döds-mystik.

Till prästerskapets stora förfäran!! Agneta var långt före sin tid och blev både motarbetad och utfryst av sina präst-kollegor. Det var efter en andlig ljusupplevelse i 17-årsåldern som Agneta beslöt att studera till präst.

— Det fanns ingen New Age-rörelse på den tiden som kunde förklara sådana fenomen, upplyser Agneta. Kyrkan var det enda som stod till buds. Men motståndet från de många kvinnofientliga prästerna blev för mycket för Agneta — endast biskop Ingmar Ström stödde och applåderade henne — så kort före sin teologi-examen lämnade Agneta kyrkan. Och sökandet tog sig istället andra uttryck och vägar. Inom teatern utvecklade Agneta sagans och mytens världar:

— I sagan och myten speglar sig folken i varandra. Där talar de ett skörare språk. Ett språk om drömmar och visioner. Ett språk där nutid och framtid för-enklas och för oss berättar att mycket är återupprepat och att tiden i sig är mogen för ett skratt.

Som en röd tråd i Agnetas konstnär-lighet återkommer ständigt sökandet mot andra dimensioner. Och som en produkt av teologi- och teaterstudierna var skapandet av Lunds Teaterskola för

sagogestaltare i början av 80-talet.

— Målat har jag alltid gjort. Men då Lunds teaterskola upphörde efter tre år, kom målningen att bli mitt viktigaste uttrycksmedel, fortsätter Agneta. Som lever och verkar tillsammans med man och tre barn i skånska Torna-Hällestad, en bit utanför Lund. I det lilla uthuset är ateljén inrymd.

Agnetas bilder har en grundton av blått. Måleriet har ett allvar. Ett allvar som kräver. Där finns väsen avbildade, ibland mer som en rörelse än som en tydlig form.

Bilderna är på något sätt både föreställande och nonfigurativa, både främmande och ändå välbekanta.

Figurerna som träder fram hör inte riktigt till vår värld. Med ansikten som bara kan anas, som om det vore för smärtsamt att komma för nära, att blotta själen.

Somliga ansikten är täckta av trekantiga masker med små markeringar för ögonen.

— Jag målar ett mellantillstånd, klargör Agneta. Det tillstånd vi blir delaktiga av då vi släpper greppet om det vanliga dagsmedvetandet.

— Maskerna kanske visar på alla vä-

ra falska jag, på osanna skepnader som vi gömmer oss bakom — men, som vi håller på att skala av oss. I vetskapen om att det bakom varje mask, varje skal, finns en kärna och ett strålende ljus. Och när vi står utan masker möts vi i sanning. En återkommande figur på Agnetas bilder är en vit liten vovve:

— Jag ser honom som mitt genius. Lika väl som det är Gud. Han är precis lika disciplinerad allvarlig som humoristisk. Han är absolut.

— Jag har aldrig haft några bilder färdiga inom mig när jag börjar måla, berättar Agneta vidare. Bygger jag tankemässigt upp en bild blir det helt förfärligt. Jag tillhör mer den omedelbara typen. Det börjar med att jag kommer in i ett annorlunda medvetandestillstånd, det känns kaotiskt, ett tvång och nödvändigt att måla. Bilden kommer snarare som en rörelse och blir färdig relativt snabbt.

— Jag ser mig som ett ihåligt rör i vinden, så susar det in bilder. Men om jag tankemässigt blockerar flödet blir det stopp i röret. Föreställningskraften skärmar oss från helheten, resonerar Agneta. Och anser att vi alla egentligen har förmågan att få till oss bilder.



— Jag avbildar ett mellantillstånd, berättar Agneta, det tillstånd som vi blir delaktiga av då vi släpper greppet om det vanliga dagsmedvetandet, där väsendena framträder både som en rörelse och en form.

Hon menar vidare att bilderna är vägledande för dem som förmår tyda symbolerna. Att alla gammaltestamentliga bilder är speglingar från mellantillstånd eller astrala världar. Som ett exempel ger hon berättelsen om Jacobs steg:

— Jacob ligger och sover, så kommer en steg till honom i drömmen. För mig är detta en symbolisk bild av hur en andlig disciplinväg, läroväg, läggs ner framför Jacob. Varje trappavsats, eller trappsteg, står för olika medvetandestillstånd. Jacob har ett val och det är upp till honom att börja klättra ma o att sätta sig på skolbänken. Ju högre upp han klättrar desto mer möts han upp av de vise (på sin alldeles egen nivå) och desto större ansvar får han.

— Det är alltså en gradvis utveckling, förtydligar Agneta. Och skulle jag spränga alla medvetandets gränser skulle jag se att mitt Jag är lika mycket i alla andra Jag. Allting är närvarande i mig och jag är närvarande i allt.

— Inom konsten har vi idag undersökt allting utom döden, fortsätter Agneta. Vi har sprängt itu allt, både vad gäller motiv, färg och form. Vi har gått så långt att man inte kan komma längre. Därför tror jag att döden och andra dimensioner kommer att speglas mer och mer. Vi har upptäckt så mycket att vi står precis framför porten för att knacka.

— Och vi har också forskare, kärnfysiker m fl som har gått linan runt, cirkeln är slut.

— Människor vågar då träda fram med sin gudslängtan, vågar bejaka jordens längtan. Men samtidigt som det finns bejakare finns det somliga som är väldigt rädda. Det leder till en polarisering. Och här kan trender skapa förvirring, menar Agneta och återknyter till sina tidigare frågeställningar.

— Jag tror att en konstnär, som säger "ja" och fogar sig i de ekonomiska marknadskrafterna, gör våld på ett naturligt händelseförlopp. Det är en annan form av hallick och hora, jämför Agneta och skakar på huvudet åt profitänkandet i dagens konstbransch.

— Varför låter sig konstnärer bli uppköpta? Hur mycket konst placeras i bankvalven av smarta konsthandlare som en penningplacering?

Agneta debuterade i somras i Oskarshamn. Och nu avlöser utställningarna varandra. I höstas visade hon sina sevärdaste bilder i Lund och under våren ställer hon ut först i Eslöv sedan i Falkenberg.

— Och jag undviker alltid agenter eller mellanhänder när jag vill visa mina målningar, slutar Agneta, som vi säkerligen kommer att få se och höra mer av framöver.



Att måla är nödvändigt för Agneta S-Lepic, bosatt i skånska Torna Hällestad. Hennes mycket tankeväckande bilder visas under våren på olika ställen i Skåne.

Bildtext till sidan 1:

En återkommande figur på många av bilderna är en vit liten vovve.

— Det är mitt genius, lika väl som Gud. Han är absolut, förklarar Agneta.

Kristendomens hedendom

Nils Kalén

Ur innehållet:

Gamla testamentets etik — Adam och Eva och världens skapelse — Mänsklig inskränkthet — Nya testamentet och de apokryfiska evangelierna — Kanons tillförlitlighet — Traditionens trovärdighet — Den enfödde sonen — Treenighetsläran — Jesu födelse — Jungfrudogmen och Jesu släktskapsförhållanden — Guds moder — Marias eviga jungfrudom — Dop — Offer och kommunion — Försoning — Det ondas problem — Uppståndelsetro — Himmelsfärd — Kristi återkomst och domens dag — Paradis och helvete — Universell försoning — Mellan död och dom — Gudstjänst och kult — Helgondyrkan — Den heliga allmänneliga kyrkan — Kyrkans framtid

"Med klart förnuft, utan elakhet, granskar han huvudteser i kristen tro... skriver föredömligt klart och har väsentliga synpunkter... en utmärkt guide för den som vill överväga sanningsvärdet i kristna lärosatser... Vackra och delvis ovanliga bilder pryder bokens sidor"

SM i SÖKAREN

"... inte svårläst och kan vinna anklang hos religionshistoriker, som tycker att Ingemar Hedenius är för radikal"

Hans Nystedt i BOKREVY

"Den som oindoktrinerad läser Kaléns bok får en hederlig och stabil grund att stå på i sitt fortsatta sökande efter andlig sanning bortom alla skymmande och förvirrande mänskliga utanverk... Sällan har undertecknad känt sig så manad att rekommendera en bok till allmänt studium..."

L Lindberg i UTAN GRÄNS

✕

Hälsans Förlag, Vasavägen 9,
181 42 LIDINGÖ
Sänd mig Nils Kaléns bok
Kristendomens hedendom
å Kr 55:- (+ porto)

Namn:
Adress:
.....

MAHABHARAT, Indiens stora epos, säger oss: "Precis som alla andra djurs fotsår försvinner i elefantens, så uppgår alla andra dygder i ahimsa — att icke döda"

*

NANAK, sikhismens grundare:

1. "Gör medkänsla till ditt tempel och ärlighet till din bönematta; och rättvisa må vara din heliga bok! Och må du bli en sann tillbedjare!"

2. Betrakta den människa som helig vilken visar vänskap och sympati och gläder sig åt andras lycka!"

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Sökare!

Kanske finner du svaret hos

MARTINUS

Vi sänder dig gärna information
om Martinus verk
TREDJE TESTAMENTET
Hälsans Förlag, Vasavägen 9
181 42 Lidingö
☎ 08-767 38 17

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:—

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Kontakt

Hej MAN/KILLE, 26-50 år. Jag är QVINNA/tjej/barn/visdom. Har hunnit bli 40 den här gången. Vill gärna möta dig för ömsesidig satsning om det känns rätt. Du har en naturlig och uppövad känsla för delaktighet, omsorg. Du och jag är och har, bla, häng med nu: handlingskraftiga, praktiska/subtila, jordade/andliga, passionerad hållning till livet, musikaliska, dansar gärna, flexibla/fasta, galna/förnuftiga, lekfulla/allvarliga, sökande/säkra, ÅRLIGA, attraktiva yttre och en levande inre skönhet i ständig utveckling, tantriker- taoister — "vanliga" erotikern alltefter behov, mjuka, ömsinta, kamratliga, massor av humor och medkänsla. Vi utforskar våra livsmönsters orsak och verkan och längtar efter och kan hålla en relation rörlig, varm och vid fullt NU-liv. Gråt, skratt, glädje, sorg och ilska vågar vi känna och uttrycka som en väg till större medvetenhet och KÄRLEK. Intellettet benar upp med hjälp av hjärtat. Du är mörk? För direktkontakt, skicka ett foto, som du givetvis får tillbaka. Svar till "Hud-själ och känslomässigt nära, ändå 2", Sökaren f v b.

Brevvänner sökes för att utbyta tankar om andliga o vardagliga ting, glädjeämnen o sorger. Jag är 33 år och mina intressen är många, bla resor, andlig o annan litteratur, reinkarnation, god mat, gärna vegetarisk, handarbete. Skriv så får vi veta mera om varandra. Svar till "Ps 90:12", Sökaren f v b.

Om du är ungar, 30-40, intresserad av att umgås med en grönögd tvåbarnsmor, som snyftar på sentimentala filmer, går på seansandakter, köper sina jeans på Gul o Blå, har studerat lite i astrologi och annat ockult, läser, älskar realistiska filmer och livs levande romanistik och äventyr. Tillbringar semestern helst med att studera omgivningen, röka vattenpipa och rida kamel eller åka båt. Var vänlig skriv till "Sfinxen i Stockholm", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

Det är lika skadligt för karaktären
att alltid lyckas
som att aldrig göra det.

Jan Carle

Åsa Freij



Tomas F. nu i Göteborg

Tomas Frankell, initiativtagare till Pan Helhetscenter, skrev vi om när han lämnade Pan för att ge sig ut på nya äventyr. Nu kan vi berätta att han sedan dess är verksam i Göteborg, inom samma bransch som förut: inre personlig utveckling. Vi finner hans namn som kursarrangör och kursledare och som utgivare av ett litet informationsblad med titeln "Var så god!". I sin kursverksamhet samarbetar han främst med en annan vän från Pan, Anita Båge, och inte sällan med Doris Ankarberg, också känd från Pan. Doris har för övrigt skaffat sig firmanamnet Ariel och ordnar kurser i egen regi.

Toomas T. sätter ton när Eva formger glas

Andlighet kan spridas på många sätt. Ibland är det bra med flera samtidigt och med metoder som talar till känslan snarare än till intellektet. Det tycker bland andra kompositören Toomas Tuulse (Wäxthus-Lenas man) och glas-konstnärinnan Eva Englund. De två har sedan en tid samarbetat och inspirerat varandra. Numera börjar de också sitt gemensamma skapande redan från första grunden, dvs inte genom att Toomas sätter musik till Evas glasformer eller Eva formar till Toomas musik, utan de formar och komponerar samtidigt. Resultatet, kan intygas, är njutbart både för ögat och för örat. Och därmed också för själen, får vi tro. Senaste inspelningen heter *Crystal Light Symphony* och låter lika vackert som namnet.

Konferenser om holistisk hälsa

Ett tecken på det holistiska synsättets inträde på det medicinska området i Sverige är att under det gångna året har anordnats flera endagskonferenser i detta ämne. Konferenserna hade bland föredragshållarna liksom bland publiken även representanter för den etablerade hälsovården — dock sådana som visar en ovanligt stor öppenhet för det andliga och helhetsbetonade. Frågan om tankens skapande kraft och inverkan av positivt och negativt tänkande på hälsa och sjukdom återkom flera gånger. Anette Fröjd-Leijon var initiativtagaren. Hon arbetar själv terapeutiskt med alternativa metoder. Och hon meddelar att hon är nöjd med uppslutningen.

— Det var inte rusning till konferenserna, men de var väl besökta i ordets båda bemärkelser, säger hon.



Sandy Levey blir svenska

Sandy Levey, den "magiska damen", som sägs inspirera människor till att utvecklas och nå rent "magiska" resultat i sina liv, har flyttat till Sverige. Så nu kan fler i vårt land få mer av hennes kurser. Ändå var det en hel rad svenskar som begav sig till hennes förra hemvist i Kalifornien, innan hon flyttade hit helt nyligen. De reste för att delta i en internationell nätverksträff som Sandy ordnade

med främst tidigare kursdeltagare från olika länder, som hon besökt. Globala projekt och hur vi kan stödja dem och varandra var huvudtemat. Och varför har hon flyttat till Sverige? Jo, Sandy har uppnått vad hon bland annat lär andra att uppnå i relationer, nämligen den idealiska partnerrelationen. Hon har gift sig med göteborgaren Sven Lundén, drivande kraft i New Age-föreningen Humanistiskt Forum.



Ayurveda till Sverige "efter flera tusen år"

Vi är efter i utvecklingen här i landet, när det gäller medicin och sådant som har med människan och helheten att göra — så där några tusen år efter... Det tycker i alla fall de som menar att ayurveda tillhör det främsta inom medicinsk kunskap.

Ayurveda handlar om sambandet kropp-själ.

Nu har vi i alla fall fått en svensk läkare som har öppnat en ayurvedisk klinik, och vi har haft två uppskattade besök i Sverige av en av Indiens främsta ayurvediska läkare. Svensken heter Sven Wählin, och kliniken ligger i Norberg. Indiern heter S. K. Kamlesh och tillhör den sjunde generationen ayurvedaläkare. Ayurveda är ett sanskritord för kunskap om hälsa, men det rör sig om hälsa i ett helhetsperspektiv där kropp-psyke och själ måste vara i balans och i inbördes harmoni. Kosten spelar också stor roll — den ska bland annat anpassas till den människotyp man är. Även astrologi, handavläsning och helande med ädla stenar, främst kristaller, hör till ayurveda, som i sin tur hör till den omfattande österländska vediska filosofin.



Rösten är Yvannes väg till utveckling

När Toomas Tuulse tar musiken och Eva Englund formandet av glas till hjälp att nå och att uttrycka det inre jaget, så tar Yvonne Leberberg rösten till hjälp. Det finns många vägar att söka utveckling på. Yvonne är talpedagog men också intresserad av dramatik och psykologi — av kommunikation i stort sett. Det har, i kombination med ett eget intresse för personlig utveckling, gett ett extra djup åt hennes undervisning och terapeutiska verksamhet. Så har man också återfunnit henne bland Pans föredragshållare och kursledare.

Varje del speglar helheten, heter det ju. Och rösten är, liksom kroppsspråket, ögonen, färgvalet osv en spegel, så god som någon, av det inre tillståndet, liksom omvänt: det sätt man talar på, påverkar hur man känner sig.

— Rösten är ofta låst, av rädsla och andra känslor och på grund av felaktig andning.

Andningsövningar och avslappning hör till de grundläggande övningarna, när Yvonne arbetar med människor. Men dessutom är undervisningen anpassad individuellt till var och en och till vars och ens problem. Många, kanske alla, av våra problem har med kommunikation eller relationer att göra — på något sätt.

Jag är så fascinerad av allt som har med interaktion mellan människor att göra och av olika sätt att kommunicera och varför det är så svårt, säger Yvonne. Ibland tycker man att man uttrycker sig solklart, och ändå blir det missförstånd. Det är spännande att fundera omkring dessa saker.

Kanske är röstbehandling något att börja med, när det inte fungerar i relationerna!

Före födelsen-forskning

I Israel har hållits en konferens, som enligt arrangörerna handlar om det viktiga vi kan ägna oss åt nu i Vattumännens tidsålder, nämligen forskning om fostertidens och födelsens betydelse för vårt fortsatta liv och vårt välbefinnande. Arrangör var en internationell förening för "prenatal psychology". Ordföranden finns i Sverige. Han är gynekolog och heter Peter Feodor-Freiberg.

Humanistiskt Forum, nytt New Age-initiativ

Humanistiskt Forum, HUM, heter den ny förening som vill vara just ett forum för humanister.

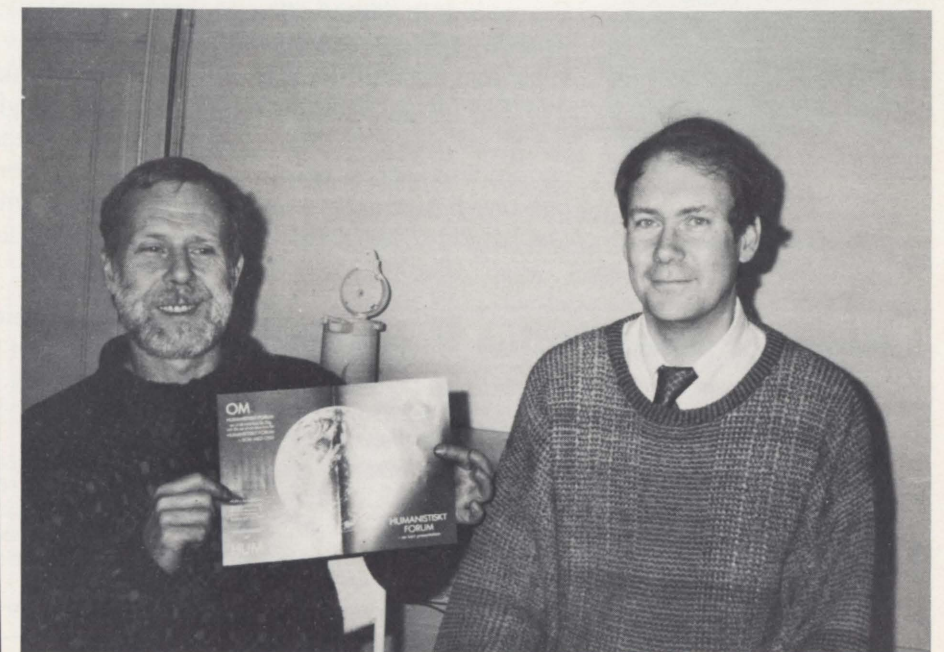
Med humanist menar man en person som är aktivt intresserad av allt som är verkligt bra för människor, för deras hälsa, utveckling och förhållande till naturen på vår planet. Det säger två drivande krafter bakom HUM, Sven Lundén och Torsten Hultin. Båda är bosatta i Göteborg, där föreningen startades sommaren 1986 och fortfarande har sin huvudsakliga verksamhet. Så helt nytt är HUM alltså inte. Men nya initiativ behöver ju få någon tid på sig för att visa att de förmår överleva. Och HUM har visat så mycket livskraft att man nu — efter att också ha fått en avdelning i Malmö — bildat en arbetsgrupp i Stockholm (i mars, 1989 på Pan) för att få igång en lokalavdelning även här.

Målsättningen inre frid och yttre fred finns med i stadgarna, som för övrigt också vittnar om en inriktning som vi känner igen från många New Age-sammanhang. Vad är det då för särskilt med HUM?

— Vi tror att det finns ett behov av just ett forum, ett tak att samlas under, för organisationer och individer med likartade intressen, säger Torsten. Främst vänder vi oss till de enskilda människorna. HUM vill inspirera dem att samla sig till grupper och aktiviteter, där de lättare kan omsätta sina ambitioner i något konkret och få en gemenskap på ett djupare och meningsfullare plan.

Konkreta exempel på vad humanister har gjort redan eller planerar att göra är, säger Sven Lundén, trivsel- och nätverksträffar, temakvällar och föredrag. Vi har nu en fast adress och ett medlemsantal på cirka 150 personer. Men vi vill inte främst vara en organisation som man kan placera geografiskt. Vi vill lägga tyngdpunkten på intresse-gemenskapen och på att enskilda och grupper tar initiativ och sköter dem självständigt, men under HUM:s gemensamma tak. Centralt siktar vi på att ha en informationscentral med modernt datasystem, där man kan få tips om tex bra föredragshållare, adresser till New Age-centra i Sverige och utomlands samt till grupper och personer. De kvalificerade gästföreläsare och kursledare som ofta kommer till Sverige för en enda kurs på ett enda ställe borde kunna användas bättre med flera kurser på flera platser. Sådant ska vi hjälpa till att samordna.

HUM samarbetar redan med Växthusrörelsen.



Torsten Hultin och Sven Lundén

RAMSBERGSGÅRDEN

En kursgård som ägs och drivs av Sveriges spiritualister, men är öppen för alla sökande människor. På gården ges kurser med inriktning på andlig och mental utveckling. Målet är att människan skall kunna komma i psykisk och fysisk balans samt finna sig tillrätta i tillvaron.

Kurserna behandlar ämnen som:

- ☆ Astrologi
- ☆ Alternativ medicin
- ☆ Parapsykologi
- ☆ Medial utveckling
- ☆ Självkännedom
- ☆ Meditation
- ☆ Healing

Ramsbergsgården är belägen i Ramsberg inom Lindesbergs kommun av Örebro län, mitt i den vackraste delen av Bergslagen. 1989 års sommarprogram är under utarbetande och kommer att sändas ut under februari 1989. På Ramsbergsgården finns också en **minibokhandel**. Försäljning sker också per postförskott. Vill du ha vårt program och eller vår boklista, sänd namn och adress till Ramsbergsgården, Pl. 5093, 717 00 Storå.

UTAN GRÄNS

— Tidskrift för öppet och kritiskt sökande om livets enhet bortom födelse och död.

Sökare

UTAN GRÄNS är en tidskrift som ges ut av Sveriges Spirituallisters Riksförbund (SSR). UTAN GRÄNS är Sveriges **enda** spiritualistiska tidskrift. Du som söker svaren på dom stora livsfrågorna och har funnit att de inte kan besvaras utan andlig förankring, **här är tidningen för DIG.**

I UTAN GRÄNS finner du:

En levande ideologisk och filosofisk diskussion i en öppen och tolerant anda kring de spiritualistiska grundfrågorna.

Du hittar också ämnen som ligger i linje med vår livsfilosofi, t ex.

- ☆ Healing
- ☆ Alternativ medicin
- ☆ Parapsykologisk forskning
- ☆ Meditationer
- ☆ Astrologi
- ☆ Filosofiska tanke-system

DESSUTOM

- ☆ bokrecensioner
- ☆ annonser
- ☆ dikter

Fasta sidor om:

"läsarnas upplevelser", "Ramsbergsgården" och "SSR". Frågor som rör FREDEN, MILJÖN och DJURENS RÄTTIGHETER.

UTAN GRÄNS utkommer med 4 nr. per år och är i A4-format. Prenumerationspris 100:- per år. Provn. av UTAN GRÄNS kan erhållas om 25:- insättes på postgiro 69 05 43-4.

Välkommen att prova vår tidskrift.

När man är tjugo år, har man löst världsgåtan, vid trettio börjar man tänka över den, och vid fyrtio finner man den olöslig.

August Strindberg



Teosofiska Rörelsen företräder den teosofiska gruppen United Lodge of Theosophists. Adress: Box 15019, 200 31 Malmö. I nr 54 kan man läsa om "den kreativa viljan", "heliga helande bilder från Dalai Lamas målarskola", "Ivan Aguéli" samt "Strindberg och teosofin".

Citat från Helena Blavatsky: "Kristi återkomst" innebär **närvaron** av CHRISTOS i en pånyttfödd värld och alls icke en förkroppsligad 'Kristus' Jesus."

Inre Harmoni

En livsbejakande metafysisk/esoterisk uppslagsbok subjektivt skriven utifrån författarinnans egen livsfilosofi och erfarenheter.



Kristina Wennergren bor sedan 1981 i USA. Regelbundet leder hon kurser och håller föredrag på hälsohem och kursgårdar i skandinavien.

"Alla människor verkar längta efter Inre Harmoni. Denna bok är ämnad att vara en vägkarta. Många vägar kan leda till samma mål. Det viktiga är att göra det till en angenäm resa genom livet utan smärta och onödigt lidande. Det handlar om Den Nya

Tidens sätt att tänka. Att se sig själv ur ett kosmiskt perspektiv. I boken tar jag upp New Age-begrepp. Metafysik. Esoterik. Mänskliga rättigheter. Mänskliga beteenden. Gamla uttryck och myter. Andlig psykologi. Kosmiska Lagar. Vishetsregler. Etc."



576 sidor
185:-

Portofritt vid förskotts betalning till postgiro 51 52 62-4. Skriv din best. på avin.

Regnbågsterapier
Stålhandskegatan 14 D
417 10 Göteborg

Telefon 031- 22 37 99

BESTÄLLNING

Ja, jag beställer följande mot postförskott (porto tillkommer):
☐ st Boken Inre Harmoni — den nya tidens sätt att tänka
☐ st Band M1 Statyn ☐ st Band M2 Skolhuset
☐ st Band M3 Möt din andl guide ☐ st Band M4 Färghealing
☐ st Band A1 Affirmationer ☐ st Band F1 Färgernas Psykologi

Namn _____
 Adress _____
 Ort _____

Kassetter med Kristina Wennergren

Ledda visualiserande meditationer:

Band M1. Statyn Band M3. Möt din andlige guide
 Band M2. Skolhuset Band M4. Färghealing
 (samma meditation på båda sidor, du slipper backspola banden)

Affirmationsband:

Band A1. sid A Vad är affirmationer?
 sid B Positiv Programmering

Föredrag:

Band F1. Introduktion till Färgernas Psykologi

Kassetterna kostar 125:-/st förutom meditationskassetterna som kostar 100:-/st. Musik av Mårten Ronsten



Örjan Björkhem: Provokation

Sven Magnusson har varit hyggelig nog att låta mig få rida några av mina käpphästar i hans spalter och jag vill gärna passa på innan han ändrar sig.

Och åtminstone i början kommer det att handla en hel del om språket. Den minnesgode kanske erinrar sig att i Orwells 1984 löste de styrande de flesta problemen genom att förändra språket — till slut gick det inte att uttrycka andra synpunkter än de som regimen ville ha framförda.

Och det är just vad vi ser idag — tydligare än någonsin. Och kanske är det allra tydligast inom våra favoritområden, det som man kunskapspsykologiskt kan beskriva som "sumpmarkssyndromet" — parapsykologi, radikal psykologi, humanistisk psykologi, holistisk livssyn, New Age, UFO-fenomen och så vidare.

Här skall jag bara ta ett enda uttryck som nu blivit allt mer populärt, nämligen *"att förverkliga sig själv"*. Uttrycket blev populärt i reaktionen mot Freud. Många ansåg att han alltför envetet ville presentera människan som en lågtstående driftvarelse som endast tack vare en tunn civilisationsfernissa kunde hindras att döda och (faktiskt) äta upp fäder, mödrar och kanske till och med barn.

En del mer humanistiskt inriktade psykologer, kanske framför allt Fromm och Horney, ville nu trycka på de positiva impulserna inom oss och deras stridsrop blev att man skulle hjälpa människor att "förverkliga sig själva". Kanske tänkte de inte på vad termen egentligen innebar, för dem var det viktiga att avlägsna sig från Freuds människosyn.

Man kom emellertid att ersätta den med en som är sju resor värre — för termen utgår från att inuti exempelvis Sven Magnusson finns där fix och färdig, en "egendlig Sven" som

bara väntar på att släppas ut, en liten homunculus.

Det är alltså redan bestämt vem jag egentligen är, det är bara att förverkliga det. "Sån är jag", "Nu är det så att jag blir så aggressiv om jag äter fisk", "Jag kan bara inte rå för det, men jag klarar inte av konflikter".

Man kan alltså helt enkelt använda denna sorts femörespsykologi på det gamla vanliga sättet, neurotikerns sätt att kringskära sin värld för att undvika konflikter — och utveckling. Man kanske blir gladare, men det man förverkligar blir bara i bästa fall terapeutens fördomar.

Då blir världen rätt tråkig, för om det är någonting som den moderna psykologin har lärt oss — den psykologi som utgår framför allt från William James — så är det att möjligheterna är *oändliga*.

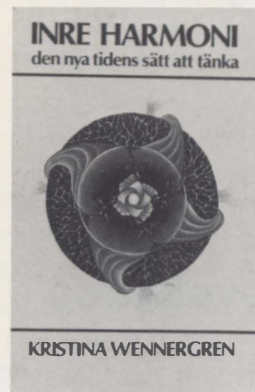
Det sitter ingen liten gubbe inuti Sven Magnusson som vill ut. Naturligtvis kan vi skapa en sådan genom att övertyga stackars Sven och utöva "terapi" och ofta leder en sådan terapi till att "patienten" känner sig gladare. Alla är vi litet av neurotiker och ingen blir så glad som en neurotiker som får en byggsats till en mur i present.

Men sanningen är att nästan vem som helst kan bli nästan vem som helst. Istället för att "förverkliga" oss själva kan vi *göra* någonting.

Men det gör oss också automatiskt *ansvariga*. Kanske är det därför som så många av annonserna för de nya terapierna påminner om artonhundratalets reklam för kokain, sekelskiftets reklam för kloral och sextiotalets för valium.

Att "förverkliga sig själv" är lika effektivt som den sortens narkotika.

Men avsevärt mycket mer obegävat.



Tankar om mycket

Kristina Wennergren har samlat tankar i en 584-sidig bok med titeln *Inre harmoni*. Den nya tidens sätt att tänka, som handlar om hennes sätt att tänka. Det mångordiga verket har formen av en uppslagsbok med 335 uppslagsord från A till Ö. Det innehåller alltså tankar om mycket. Kristina skriver att syftet med boken är att väcka till eftertanke, och hon uppmanar läsaren att endast ta emot det som stämmer med hans egen världsbild. Hon har en ödmjuk attityd, meddelar hon. "Jag lät universum diktera stora delar av den. Det blev en sådan uppslagsbok, som jag själv alltid har önskat mig. Tack, universum, för att du hjälpte mig att skriva den."

Jag slår upp Reinkarnation och läser bland annat: "Vi väljer våra föräldrar, tiden och platsen för vår födelse, uppväxt och fortsatta levnad. Vi har noggrant valt den familj som bäst ger oss möjligheter att arbeta ut och lära nödvändiga, karmiska läxor." Uttalandet är karakteristiskt för Kristina Wennergren. Hon har boken igenom valt påståendeformen, så som ockultister och esoteriker brukar göra. Vad hon grundar sin uppfattning på, får vi inte veta.

Vetenskap finns inte bland uppslagsorden, däremot Bevis. Därunder står bland annat följande. "Om du enbart vill ha bevis och struntar i din intuition och känsla, läser du dig. Du stänger dörrar. När intuition och känsla får ligga till grund för förnuft och logik, kommer vi längst." Förnuft och Logik finns inte med som uppslagsord.

Kritik står inte, men Kritiserande, som sägs ha negativt värde. "Välj bort kritiserande ur ditt liv och var en kärleksfull ögonöppnare och vägvisare i stället", uppmanar hon sin läsare. "Kritiserande är ett av de mest destruktiva mönster som finns."

Rationalitet finns inte med, däremot Intelligens, som får några rader. "Att

använda sin vänstra hjärnhalva väl, det som vi kallar att vara intelligent, är att ställa de rätta frågorna, se livet från alla tänkbara synvinklar och att vara fullständigt objektiv i sin bedömning", står det bland annat. Jag frågar nu ganska bestämt om det är en objektiv bedömning att "vi väljer våra föräldrar". Är det objektivt sant att det förhåller sig så, eller är det en subjektiv idé, och är i det senare fallet denna idé alltså inte intelligent?

Kristina Wennergren, som är bosatt i USA men ofta håller kurser och föredrag i Sverige, betecknar sin bok som "en livsbejakande metafysisk/esoterisk uppslagsbok, subjektivt skriven utifrån författarinnans egen livsfilosofi och erfarenheter".

Bland uppslagsorden finner vi för övrigt Den hundrade apan (en falsk idé av författaren Lyall Watson, som avslöjades i Sökaren nr 1, 1986), Star people (utomjordiska varelser, födda av jordiska föräldrar), numerologi, handläsning, tvillingsjäl, healing, positivitet och affirmationer.

Kristina beskriver ett eget andligt landskap. Hennes många påståenden, som "hänger i luften", har förstås i stort sett inget med kunskap att göra, även om hon gärna använder det ordet. Hennes bok är ingen kunskapsbok, utan ett slags dikt, eller en omdiktning av världen, ett skapande av en egen värld vid sidan av den objektiva världen, vår gemensamma verklighet. I den egna världen, som är djupt meningsfull, har kärleken en central betydelse, däremot inte vetenskap, rationalitet och kritiskt ifrågasättande. Dock skriver hon under Ifrågasättande bland annat, med en plötslig gnista av förnuft: "Vi skall inte automatiskt tro eller inte tro på det vi ser och hör. Men vi skall bearbeta och undersöka hellre än att urskillningslöst ta

Den kraftfullaste av alla affirmationer är: **JAG ÄR!** När vi har kommit så långt att vi är fria från de flesta av våra negativiteter, räcker det med en enda affirmation, detta enda uttryck: **JAG ÄR!** Då har vi tagit ett steg längre. Den kan mycket väl användas redan nu, men inte förrän man har passerat en del blockeringar kan man riktigt förstå, till fullo *känna*, hur kraftfull den är. Till dess att vi kan det, behöver vi också arbeta med våra blockeringar.

Ur "Inre harmoni".

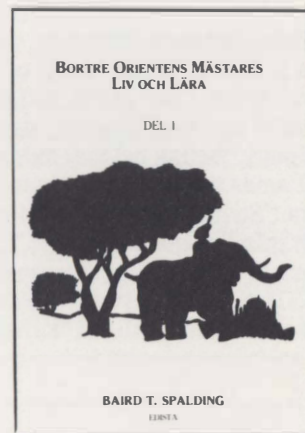
till oss eller utdöma, utvärdera eller slå ifrån oss."

Jag skulle vilja säga att vi bör kritiskt granska, vilket innebär att uppmärksamt ifrågasätta, i öppenhet, om det vi tar del av är trovärdigt. *Vi bör efterfråga skäl för påståenden.*

Kristina Wennergren är välmående och idealistisk, med flera goda tankar i bagaget, men rysligt subjektiv.

Förlag: Regnbågsterapier, Stålhandskegatan 14 D, 417 10 Göteborg.

SM



Spalding på svenska

Förlaget Edista utgav 1988 en bok i enkelt utförande av amerikanen Baird T. Spalding med namnet *Bortre Orientens Mästares Liv och Lära*, del I. Det amerikanska originalet trycks ha kommit ut 1924. Svensk översättning har gjorts av Anne-Marie och Bertil Kuhlemann. Spalding berättar om andliga mästare — framför allt en som kallas Emil — vilka gör underverk och utlägger en andlig lära. Mästarna går på vattnet, troller fram mat m m i bästa Jesus av Nasaretstil. Läran har drag av hinduism, teosofi, New Age i dag och kristendom. Förlaget menar att läran helt ligger "i linje med en gammal undervisning som funnits i mysterieskolorna i alla tider".

Spalding påstår sig ha deltagit i en expedition i Asien i slutet av 1800-talet tillsammans med tio kamrater, men namnen på de övriga expeditionsdeltagarna nämns inte, inte heller ges några initierade detaljer om expeditionen; ingen karta finns över resan, inga geografiska namn nämns — förutom meningslösa, såsom en liten by som heter Potal — och inga fotografier visas. Det enda som är detaljerat i boken är Emils många tal, som Spalding påstår har nedtecknats stenografiskt. Men av allt att döma har många människor tagit Spaldings berättelser för sanna och blivit inspirerade av dem. Det svenska förlaget meddelar: "Baird T. Spalding höll ett stort antal föredrag (i USA) under 1920-talet och även under 1930-talet inom området 'människans förverkligande av sitt andliga jag'. Han övertalades att skriva ned det han berättade om och hans böcker har varit en stor inspiration för miljontals människor. De var en förelöpare till I AM-verksamheten som utvecklades under 1930-talet."

Det finns en slående likhet mellan Jesus av Nasaret liv och lära och dessa Mästares, så som de visar genom sitt dagliga liv. Det har antagits vara omöjligt för människan att erhålla sin dagliga föda direkt från det Universella, att övervinna döden och att utföra de olika sk mirakler, som Jesus utförde, medan han fanns på jorden. Mästarna visar att allt detta finns i deras dagliga liv. De frambringar allt de behöver i sina dagliga liv, direkt från det Universella, vilket inkluderar både mat, kläder och pengar. De har övervunnit döden i så måtto, att många av dem som nu lever, är mer än femhundra år gamla, vilket fullständigt bevisades av deras dokument.

Ur "Bortre Orientens Mästares Liv och Lära".

telser för sanna och blivit inspirerade av dem. Det svenska förlaget meddelar: "Baird T. Spalding höll ett stort antal föredrag (i USA) under 1920-talet och även under 1930-talet inom området 'människans förverkligande av sitt andliga jag'. Han övertalades att skriva ned det han berättade om och hans böcker har varit en stor inspiration för miljontals människor. De var en förelöpare till I AM-verksamheten som utvecklades under 1930-talet."

(Adress: Edista, Västerängsvägen 51 B, 182 46 Enebyberg.)

SM

Spirituell

Bertil Martinsson, som tidigare utgett "Om konsten att ändra andra" och "Om konsten att älska andra", har nu på Livskraft Förlag utkommit med det lilla verket *Om konsten att ljuga*.

I brist på sanning kan man hitta på,

ty varje fantasi avspeglar en okänd sanning.

Författaren är en formuleringskonstnär. Den tunna boken är spirituell, men inte ytlig. Där finns djupa sanningar (!) som ständigt slår en i ögonen. Att boken känns viktig beror väl på att lögnen har stora uppgifter i människornas värld. Utan lögnen skulle bitterhet plåga oss från födelsen till döden.

Självbedrägeri är att dölja för dig själv något som andra redan vet.

Martinssons bok är ett välkommet tillskott till genren visdomsord i aforistisk form.

SM

Vore vi tillfredsställda med verkligheten skulle vi inte behöva illusioner.

Vore vi tillfredsställda med illusioner skulle vi inte behöva verkligheten.

Bertil Martinsson



Meditationsundervisning på video

Meditation, vägen till ökad medvetenhet heter ett mycket välgjort videoband, som tar upp fyra olika slags meditation: andningsmeditation, ljusmeditation, dansmeditation och ljudmeditation.

Vid meditation på andningen sätter eller lägger man sig bekvämt avslappnad, sluter ögonen och blir medveten om andningen. Man skall andas genom näsan och räkna andetagerna tyst för sig själv. Man bör inte räkna längre än till åtta, innan man börjar om igen, annars finns risk att koncentrationen enbart riktas mot själva räknandet. Genom att utveckla andningstekniken ökar man sin förmåga att ta upp syre, vilket stärker nervsystemet och tar bort trötthet och stress, sägs det.

När man mediterar på ljus, sätter man sig i bekväm ställning med rak rygg och med ett tänt ljus högst en halv meter framför sig. Man slappnar av, tittar på ljuset, tar in det i sig och låter ljuset fylla hela kroppen och hela själen. Man blir ett med ljuset. Meditationen varar cirka 20 minuter.

Meditation på ljud går till så att man sätter sig bekvämt tillrätta på en stol, sluter ögonen, slappnar av och säger OM (eller AUM) lågt för sig själv om och om igen — som ett mantra. Man känner hur ljudet uppfyller ens hela varelse. Tid: omkring 20 minuter.

Vid meditation på rörelse (dans) står man först stilla och låter musiken avsluta sig, sedan börjar man dansa precis som man vill, så att man blir ett med dansen. Därefter ligger man stilla några minuter och observerar vad som händer i kroppen och själen. Så dansar man igen. Man hyllar sin kropp genom dansen.

När man mediterar, vänder man uppmärksamheten inåt, men börjar samtidigt känna sig närvarande i allt, här och nu. Meditation påverkar positivt vår upplevelse av verkligheten. Så sägs det i studiehäftet, som följer med bandet.

Meditation ger inre stillhet, skapar harmoni. Man känner att man bara är, och upplever tillfredsställelse. När man lärt sig meditera, kan man vara i meditation även i vardagen, till exempel när man städar och diskar.

Bandet, vars längd är 20—25 minuter, med skön musik och vackra vyer, passar utmärkt för studiecirkel och för undervisning på arbetsplatsen. Det finns att hyra eller köpa från Laboratorium, Koppersvägen 8, 3:2, 444 42 Stenungsund, tel. 0303-847 74.

Anitha Magnusson

Citat

"Om man lyckas vara stilla, upplever man snart stillheten som en dynamisk kraft som — när den segrar över all oro — förnyar hela livskänslan

Ju längre stillheten, den fullständiga stillheten varar, desto djupare är dess verkan. Den förmedlar en hemlighetsfull upplevelse, det känns som om man hade en del av en kosmisk kropp, långt utanför den egna kroppens gränser"

Karlfried Dürckheim

Ur studiehäftet till "Meditation, vägen till ökad medvetenhet".

Hej, Sökaren!

Jag tycker tidningen är väldigt bra, och jag öppnar den alltid med stor förväntan. Men skulle ni inte kunna lätta upp innehållet lite grand, med glada bilder av leende människor, litet blommor i kanterna och så? Och mer lättlästa små artiklar, som man kan börja med och som verkar som aptitretare? Sökaren är så strikt och allvarlig nu. Och det förstås, livet är en väldigt allvarlig historia, men man orkar inte alltid med långa artiklar i bokstil, när man kommer hem från jobbet, sur och utsjasad. Då behöver man nåt lättsmält som kan rycka tag i en, ge en vissa nya insikter och göra en till en litet bättre och mer positiv människa.

Ingalill Jansson

Broder SM

Av en tillfällighet upptäckte jag Sökaren för några år sedan. Den blev en gudagåva. Jag kan instämma i praktiskt taget allt du skrivit — utom i New Age-idéerna. Plottra inte bort den rena sökar-attityden. Belys och undersök, neutralt, men gå inte in i detta enorma konglomerat New Age. Det är väl ingenting annat än vad som funnits i alla tider, en brytning mellan generationer — inbrott av nya idéer. Om några år blir det ju Old Age och då finns kanske Post New Age, eller vad du vill. Låt saker växa i fred, stämpla inte etiketter på allt.

Risken med att ge sig in i New Age är ju att man lätt förlorar sin obundenhet och sitt helt neutrala sökande över tillvarons hela spektrum.

Sökaren ska vara som en fyrbåk. Den ska kasta sitt ljus ut över det mörka, oroliga havet för att vägleda vilsekomna och berätta vilka livbojar det finns, bättre och sämre. Man får själv välja. Man prackas inte på någon åskådning — inte heller New Age.

Elmer Turlock
pensionerad lärare

Läser också med stigande intresse Gnosis, ett förnämligt komplement till Sökaren.

Auktoriteter
ska användas
som konsulter.
Släpp inte fram dem
som herrar!

Erik Lindkvist
(Ur "Grunnor")

Bäste Sven Magnusson

Du kallar Sökaren för en "oberoende tidskrift för livssynsfrågor", men samtidigt lägger Du upp den utifrån Din egen livssyn, nämligen att New Age är en positiv kraft som spirar överallt.

Du skriver att förespråkare och kritiker definierar New Age olika, men jag råder Dej att undersöka den saken. Jag tror Du kommer att finna att de är ganska överens. Kvar står Du med en åsikt om hur New Age borde vara. Din New Age (bl a helhetssyn, positivt tänkande, personlig utveckling och ekosofi) ställer jag helhjärtat upp på!

Det är meningslöst att debattera New Age om man ger det definitionen "allt som är bra och nytt".

Du skriver att var och en som känner till litet om TM vet att det är inriktat på ett verksamt liv i samhället. Avhoppare som stått Maharishi nära berättar att ett krav för att initieras till TM-lärare är att man erkänner Maharishi som sin personlige guru. Kretsen av avancerade meditatörer lever ett sektliv dominerat av Maharishi och helt avskilt från samhället. Maharishi hävdar att den som blivit transcendentalt medveten lever i samma tillstånd som under meditationen all sin vakna tid. Som bekant innebär meditation att man koncentrerar sig på sitt inre. Möjligen är det fråga om självhypnos.

Skenet bedrar alltså.

Eva Pehrsson
FRI-medlem, ex-moonie

(Utdrag ur ett längre brev.)



Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-
Informationspaket 20:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-30 19 19 tisdag 19-20

Finn Svaren!

- Relationsproblem
- Lär känna förtjänster o. brister
- Skaffa dig självförtroende o. tillit

SERIÖS RÅDGIVNING
— MEDIAL VÄGVISNING
G A I A

c/o Hedin, Sigynvägen 43,
618 00 Kolmården
(Pris ex. inkl. porto + postförskottsavg.: 500 kr)

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskådning. Dess tankar kan spåras ända tillbaka till de första mysterieskolorna.

TEOSOFI har en universell karaktär och dess läror överensstämmer med de stora religionernas djupaste grundtankar.

Den forntida Visdomen
— TEOSOFIN —
läs därom i

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bl a följande artiklar:

- Förståelsens bro
- Framstående kvinnor i mänsklighetens tjänst
- Apollonius från Tyana — mystiker och siare
- Den Hemliga Läran och dess författare
- Om stenar kunde tala
- Teosofiska tankar hos Esaias Tegnér
- En själs perspektiv
- Kontinenter och rotraser
- Mystik och vetenskap
- Pico della Mirándola — en märklig renässansfilosof

Prenumerationsavgift:
50:-/år/4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5
Teosofiskt Forum
Åvångsgatan 13
253 71 Helsingborg

Intuition och naturvetenskap

Ingvar Lindgren är professor i atomfysik vid Chalmers. I Göteborgs-Posten 15 mars 1989 återges en intervju med honom och hans kollega Eva Selin. "Bortom logiken ligger intuitionen eller 'känslan'", säger han. "Känslan kan ses som en avancerad form av tänkande och har andra spelregler än de tankar som styrs av logikens lagar. - - - Logiken har sina begränsningar. Där den slutar tar känslan vid." Detta är påtagligt inom naturvetenskapen, anser Lindgren. En känsla infinner sig att så här måste det vara. "Jag skulle tro att alla stora idéer kommer till på det sättet och att den långa beviskedjan kommer till senare."

Helbrägdagörelser

Illusionisten James "Den Fantastiske" Randi har, med några medarbetare, undersökt helbrägdagörare i Amerika. Resultatet har publicerats i boken "The Faith Healers", som väckt en hel del uppseende. (Jag har inte läst den.) I Sverige har Stieg Larsson på TT erbjudit pressen en artikel om Randis bok.

Randi beskriver fyra välkända predikanter som bluffmakare. Dessa förkunnare påstår att de botat hundratusentals svårt sjuka människor, men när Randi och hans folk bad att få namn och adress på några som botats för att besöka dem, blev svaret nej från samtliga. Undersökarna nådde dock andra, som uppgavs vara botade, och de hävdar att det inte finns ett enda dokumenterat fall av helbrägdagörelse. Randi anser att pastorerna använder illusionistknepp för att åstadkomma mirakel. Vid ett tillfälle överraskade han pastor Peter Popoffs fru i en husvagn bakom kyrkan, där hon i en liten radiosändare läste ur bönekort, som mötesdeltagare fyllt i för att pastorn skulle bedja för dem. Hennes medelanden togs emot av hennes make genom en mottagare, förklädd till en hörapparat. Han kunde därmed visa upp ett till synes gudomligt vetande om olika närvarande personers besvär.

James Randi kan säkert ha kommit på ett och annat. Men jag tycker ändå att Stieg Larssons text är alltför okritisk. Randi är inte känd som någon pålitlig sanningssägare. Hans uppgifter bör tas med viss försiktighet.

SM



Var dig själv.

Låt ditt eget sanna jag komma till sin rätt.

När du står i kontakt med Mig
och hämtar allt du behöver från Mig
då är det inte ditt lägre utan ditt högre jag
som är ditt eget jag.

Det är då du verkligen kan vara dig själv
och leva och verka utifrån en andlig medvetandenivå,
och få erfara de mest underbara ting.
Du blir varse övernaturliga skeenden
därför att du arbetar i enlighet med Mina lagar
och är i samklang med allt liv.

När du alltmera införlivar detta
i din dagliga tillvaro
kommer du att få bevitna underverk,
det ena efter det andra
tills du blir helt övertygad om
att ingenting är möjligt utan Mig.
Men du måste obetingat lyssna till ditt högre jag.
Du får inte rädas någonting
och du måste vara beredd att lyda
de egendomligaste befallningar
utan minsta tvekan.

Kom alltid ihåg att du ska verka
utifrån det andliga,
inte utifrån en mänsklig medvetandenivå.
Du arbetar efter Mina lagar
inte efter människors lagar
och om detta leder dig ut i det okända
så gå, utan en tanke på dig själv
och vet att endast det allra bästa
kommer därav.

Sträva inte efter att bli uppskattad
eller att bli populär bland de dina
sök endast att till varje pris
göra Min vilja.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

De muslimska ledarna utgår från att Koranen är Guds ord, förmedlat av profeten Mohammed (omkr. 570—632). Det är Koranen som gäller. Guds ord och inget annat skall man hålla sig till. För det troende muslimerna är ett teokratiskt samhälle idealet, ett samhälle där allt styrs av präster, och av religionens föreskrifter för ett gudfruktigt, rättfärdigt liv: politiken, ekonomin, utbildningen, det personliga livet, allt.

Koranen och Sunna är heliga böcker. De kan inte ifrågasättas, revideras eller förbättras. De säger oss människor allt som vi behöver veta för att förstå vår plats i universum och nå själens frälsning.

Tankefrihet och religiös skepsis är främmande för islamiska länder. Ett förutsättningslöst sanningssökande är inget av värde, utan tvärtom förkastligt. Koranen är grunden för människans liv.

De iranska fundamentalisterna, som tagit den politiska makten i sitt land, vill skapa ett homogent, auktoritärt samhälle på religionens grund. Den västerländska pluralismen, där skilda och motstridande meningar och aktiviteter tillåts, är totalt främmande för islamiskt tänkesätt. Ett samhälle på Koranens grund är *intolerant*, medan de västerländska samhällena är *toleranta*. Den muslimska intoleransen skapar ett i stora stycken människofientligt samhälle med grymma inslag. Grundvalen finns i tankar och värderingar som var rådande bland köpmän och beduiner i Arabien för 1300 år sedan.

De islamiska länderna är u-länder inte bara i materiellt-ekonomiskt avseende, utan även i religiöst-andligt avseende. Deras etik är hämtad ur en mycket avlägsen tid.

Men idag — inte minst genom affären Rushdie — konfronteras muslimerna med nutida västerländska idéer om yttrandefrihet och religiös frihet, med västerländsk pluralism och sekularisering. Vid denna konfrontation bör väst försöka få till stånd *en dialog* med bland andra de iranska fundamentalisterna för att förklara vilka värden som sätts högt i väst, och varför.

I väst får vi kritiskt granska, och avslöja, religioner (och även exempelvis politiska ledare). Detta uppmuntras till och med. Vi behöver inte visa "respekt", utan får säga precis vad vi tycker om kyrkan, judendomen, Hare Krishna, Guds barn osv — och om Islam. Ingen religion är undantagen, och ingen kan undantas. Människorna uppmanas att tänka kritiskt. Islamiska ledare uppmanar i stället människorna att ha tillit till Koranen. I Iran är det idag mullornas mening som gäller *för alla*. Det är mullorna som har makten.

En dialog behövs. Det blir en dialog mellan 600-tal och 1900-tal, mellan u-land och i-land, mellan intolerans och tolerans.

De har mycket att lära av västerlandet.
Har vi något att lära av Mohammed?

SM

Jerome Clark:

Inkräktare från världsrymden
Den vetenskapliga världen är inte intresserad av rapporter om ombordtagningar på flygande tefat, men en konstnär i New York gör undersökningar.

Finns en forskareffekt?

Nils Wiklund, Göran Brusewitz och Adrian Parker om en av parapsykologins viktigaste frågor.

Mosaik. Tankar samlade av M. Dahl
Citat för begrundan.

SM:

Etisk fostran

Per Svensson:

Vedaskrifterna och Krishnarörelsen
Kan man verkligen tro på Veda?

Nils-Olof Jacobson:

Rent vatten i Danmark, fri energi i Schweiz?

Nils-Olof Jacobson:

Methernitha

Örjan Björkhem:

Margaretta och andarna
Spiritismens början

Liselotte Weissbach:

En konstnärs sanningssökande

Åsa Freij:

Kort och gott
Åsas "plocksidor"

Örjan Björkhem:

Provokation



Örjan

Böcker

Video

Läsarnas forum

Eileen Caddy:

Footprints on the path

2 Biologer har observerat att det finns många "utvecklade" allt-eller-intet-kännetecken, som fåglarnas konstruktion för flykt, som inte skulle ha kunnat inträffa via slumpmässiga mutationer och överlevande av de bäst anpassade. En halv vinge skulle inte ha givit några överlevnadsfördelar. Och hela vingar skulle inte ha varit till någon nytta om skelettstrukturen inte hade ändrats samtidigt.

Utveckling innebär en sann omvandling, ett omstrukturerande av den grundläggande strukturen i stället för bara något tillägg till den.

Marilyn Ferguson
i "Mot en ny tidsålder"



Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (8 nr) 175:-
Halvår 95:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halvsida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men
minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1989
ISSN 0038-0504

Bibeln är en bok utan humor.

Alfred North Whitehead

På spaning efter andlighet i vår tid

Bokförlaget Åsak presenterar nya böcker för sökande människor

Thorvald Källstad

Innerlighetens religion

**John Wesleys väg
från pliktreligion via mystiken
till levande kristustro.**

John Wesley (1703-91) var ursprungligen präst i den anglikanska kyrkan men upplevde starkt dess inriktning på moral och ritual som ytlighet. Han kände behovet av en mer förinnerligad, personligt tillägnad religion och sökte till en början denna hos mystiken. Inspirerad av denna men ändå med distansens frihet kunde han komma vidare till den innerlighetens kristendom som han sökt. Därmed hade han också funnit grundprinciperna för metodismen med dess tonvikt vid religiös erfarenhet och helgelse. Thorvald Källstad, som är f.d. professor i religionspsykologi, klargör här förhållandet mellan mystiken, med dess rötter i platonism och naturreligion, och den kristna tron.

Ur innehållet:

John Wesleys första kontakt med mystiker • Varför sökte sig Wesley till ett mystikstudium? • Behov av ett inre kriterium på gudsbarnskap • Fördjupat mystikstudium • Människans gudomliggörande, direkt och omedelbar gudsgemenskap • Mystikens beroende av platonism och nyplatonism • Själsmetafysiken • Mystik och förändrat medvetandetillstånd • Hur Wesley beskriver mystikerna • Vad Wesley tog avstånd ifrån hos mystikerna • Vad Wesley uppskattade hos mystikerna • Vad föranledde Wesley att vika av från mystikernas väg? • Intensiv religiös upplevelse med viss mystik karaktär • De båda inre vittnesbörden och deras förhållande till mystiken • Orsaken till Wesleys andliga kris • Wesleys väg ut ur krisen • Wesleys - och senare metodismens - nya tros- och helgelseuppfattning • Strimmor av mystik • Utdrag ur fromhetslitteratur som Wesley läste • Utdrag ur Wesleys författarskap.

124 s. Hft.

Ung. 75 kr inkl frakt och allt.

Den heliga naiviteten

**Ett temanummer om Emilia Fogelklou
- nu äntligen under produktion!**

I redaktionen:

Catharina Raudvere-Ellerström, Ulf Eriksson, Björn Sahlin och Kerstin Aspegren +, till vilken numret är tillägnat.

Emilia Fogelklou var en särpling i det svenska kulturlivet, vilket kom i dagen - inte minst - då fyra manliga akademiker inkompetensförklarade henne för professuren i religionshistoria och religionspsykologi i Uppsala. Då hade hon meriterat sig genom att i banbrytande verk om den heliga Birgitta peka ut reminiscenser av ett svunnet matriarkat. Inspirerad av kontinentalt tänkande, bl a Henri Bergson, men också av egen andlig erfarenhet utvecklade hon en vetenskaplig metod som gav utrymme för intuition, inlevelse och totalupplevelse. En metod som skulle avsätta märkliga resultat i hennes biografier över kväkarer som William Penn och James Nayler men också inom religionspedagogiken och inte minst i hennes eget, idag bortglömda tänkande. Här lyfts hon fram på nytt i flera nyskrivna men även äldre essayer, samt i egna texter.

Bland de medverkande:

Margareta Järström • Margot Nordin • Catharina Raudvere • Elisabet Hermodsson • (Elin Wägner) • (Hans Larsson) • Karin Westman Berg • Lisbeth Larsson • Sven Stolpe • Birgitta Trotzig • Kerstin Hoppers-Tunbäck • Birgitta Fries-Ossiann • Annie Jenhoff • Catharina Broomé • Gunnel Vallquist • Inger Eriksson.

96 s. A4-format. Rikt illustrerat.

Lösnummer ung. 75 kr

På spaning efter andlighet i vår tid

Bokförlaget Åsak presenterar nya böcker för sökande människor

Anthony De Mello

Lyssna till fågelns sång

Historier och meditationer kring
konsten att uppleva verkligheten

"Den lärdes ord är till för att begripas. Mästarens ord är inte till för att begripas, utan för att avlyssnas som vinden i trädet, flodens brus, fågelns sång. Mästarens ord är till för att väcka hjärtat till det som är bortom all kunskap."

Äkta andlighet - det handlar mycket om att befria sig från slentrianmässighet och vana - antingen den är materialistisk eller av religiös karaktär.

Detta är en bok som med sina historier och meditationer befriar och leder bortom fenomenvärlden till en andlig verklighet, egentligen tillgänglig för alla. En verklighet som all religion tror på och vill visa på, men som den alltför ofta ställer sig i vägen för.

Författaren är kristen men hämtar sin inspiration ur alla religiösa traditioner, hans bok kan nog sägas spränga alla traditionella gränser.

152 s. Hft. Vackert utförande. I bokhandeln 82 kr
70 kr inkl frakt och allt.

Ivan Shmeljov

Gamla Valamo

En dokumentär skildring av ett besök år 1895
på den legendariska klosterön i Ladogasjön

Översättning: **Gabriella Oxenstierna**
Inledning och historik: **Matias Norström**

Som ung skeptisk intellektuell kom författaren till Valamo, det berömda klostret som brukar framställas som en nordlig motsvarighet till munkrepubliken Athos. Här tvangs han dock att revidera sin uppfattning om religion och kyrka och böja sig i respekt inför munkarnas allvarliga fromhet. Tillsammans med hundratals andra pilgrimer fick han uppleva långa nattliga men hänförande gudstjänster; med fattiga och utsultna kareler utspisades han överdådigt i klostrets matsal, han kom att imponeras av den intensiva verksamheten i trädgårdar, ladugård och verkstäder. Men han mötte också en nästan skrämmande allvarlig individuell fromhet, t ex hos stränga skemamunkar och eremiter som levde hela sitt liv i förberedelse för döden, bl a genom att sova i en likkista. Munkarnas fromhet trängde så djupt att till och med djurlivet på ön påverkades: skogens vilda djur var alldeles tama.

168 s. 1 karta. Rikt och tidstypiskt illustrerad. Vackert utförande, med ikon i färgtryck på skyddsomslaget.

115 kr inkl frakt och allt.

BESTÄLLNINGSTALONG



Frankeras ej.
Mottagaren be-
talar portot

BOKFÖRLAGET ÅSAK

Sahlin & Dahlström AB

Svarspost

Kundnummer 800069500

820 60 DELSBO